

L. s. 1.381/07.

Aleg. 127

Przedłożenie rządowe.

C. k. Prezydum Namiestnictwa
we Lwowie.

L. 2.717/pr.

Lwów, dnia 25. lutego 1907.

Do

Jego Ekscelencyi Jaśnie Wielmożnego Pana

Stanisława hr. Badeniego

*c. i k. Reczywistego tajnego Radcy,
Marszałka krajowego etc. etc.*

we

Lwowie.

Na mocy Najwyższego upoważnienia Jego ces. i król. Apostolskiej Mości z 16. lutego b. r. i wskutek reskryptu Pana ministra rolnictwa z 16. lutego b. r. L. 6.487/567, mam zaszczyt złożyć do łaski marszałkowskiej jako przedłożenie rządowe w tekście polskim i tłumaczeniu ruskiem, projekt ustawy, regulującej prawo wydobywania minerałów, które nadają się do użytku z powodu zawartości żywic ziemnych, upraszając Waszą Ekscelencyę, aby pierwsze czytanie tego przedłożenia zechciał umieścić na porządku dziennym najbliższego posiedzenia Sejmu krajowego.

C. k. Namiestnik:

Potocki, w. r.

U s t a w a

z dnia obowiązująca w Królestwie Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem, regulująca prawo wydobywania minerałów, które nadają się do użytku z powodu zawartości żywic ziemnych.

Za zgodą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem postanawiam na podstawie postanowień zawartych w ustawach państwowych z dnia 11. maja 1884, Dz. u. p. Nr. 71 i z dnia 9. stycznia 1907. Dz. u. p. Nr. 7, co następuje :

I. Postanowienia ogólne.

§. 1.

W Królestwie Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem żywice ziemne, w szczególności nafta (olej ziemny, olej skalny, petroleum, ropa), wosk skalny (ozokeryt, wosk ziemny), asfalt, jakoteż minerały, które z powodu zawartości żywic ziemnych (bitumu) nadają się do użytku, ulegają, z wyjątkiem bitumicznych węgli mineralnych, prawo rozporządzania właściciela gruntu (§. 1, ust. 1. ustawy państwowej z 11. maja 1884).

Niniejsza ustawa nazywa te minerały minerałami żywicznymi, kopalnie nafty (oleju ziemnego, oleju skalnego, petroleum, ropy) kopalniami oleju ziemnego a kopalnie innych minerałów żywicznych kopalniami wosku ziemnego.

Uprawnienia górnicze na minerały żywiczne nadane już na podstawie górniczo-prawnych postanowień utrzymuje się w mocy i co do nich ma zastosowanie powszechna ustawa górnicza z 23. maja 1854 Dz. u. p. Nr. 146 (§. 1, ustęp 3. ustawy państwowej z 11. maja 1884).

II. O prawie wydobywania i o polach naftowych.

§. 2.

Co do nieruchomości, które stanowią przedmiot wykazu księgi gruntowej, jakoteż co do oznaczonych części takich nieruchomości, prawo wydobywania minerałów żywicznych, może być odłączone od prawa własności.

Odłączenie prawa wydobywania uskutecznia się przez sądownie lub notaryalnie uwierzytelnione oświadczenie właściciela, że prawo wydobywania minerałów żywicznych ma być odłączone od dotyczącego gruntu i przez utworzenie wykazu dla oddzielić się mającego prawa wydobywania w osobnej księdze publicznej, księdze naftowej.

Ta powierzchnia gruntu, co do której odłącza się prawo wydobywania, nazywa się polem naftowym.

Otwarcie wykazu w księdze naftowej uskutecznia się na podstawie wspomnianego oświadczenia właściciela i urzędowego świadectwa urzędu górniczego okręgowego, którym albo potwierdzono, że istnienie minerałów żywicznych w dotyczącym gruncie jest stwierdzonem albo też poświadczono, że istnienie takich minerałów w dotyczącym gruncie ze względu na stosunki geologiczne przypuszczać można.

Według tego jak urzędowe świadectwo opiewa, nazywa się pole naftowe w pierwszym wypadku „polem naftowym produkcyjnym“, w drugim wypadku „polem naftowym poszukiwawczem“; wykaz pola naftowego produkcyjnego ma się szczegółowo oznaczyć jako „wykaz pola naftowego produkcyjnego“, zaś pola naftowego poszukiwawczego jako „wykaz pola naftowego poszukiwawczego“.

Odłączone prawo wydobywania stanowi samoistny przedmiot majątkowy i posiada prawny przymiot rzeczy nieruchomości. Może ono aktami prawnymi między żyjącymi i na wypadek śmierci być pozbytem i obciążonem. Nabycie, przeniesienie, ograniczenie i zniesienie praw rzeczowych na odłączonem prawie wydobywania uskutecznia się przez wpisanie do księgi naftowej (§. 1. ustęp 1 i 3 do 7 ustawy państwowej z 9. stycznia 1907).

§. 3.

Prawo wydobywania minerałów żywicznych, odstąpione przez właściciela nieruchomości komu innemu nabywa się tylko przez wpis do księgi naftowej.

W razie braku innej umowy prawo wydobywania tych minerałów obejmuje także prawo ich poszukiwania.

Prawo wydobywania obejmuje także prawo wyłącznego rozporządzania gazami wywiązującymi się przy poszukiwaniu i wydobywaniu minerałów (§. 2. ustawy państwowej z dnia 9. stycznia 1907).

§. 4.

Do księgi naftowej, do wpisów w niej uskutecznić się mających i do postępowania, którego przestrzegać należy w sprawach naftowych, należy odpowiednio stosować powszechną ustawę o księgach gruntowych z 25. lipca 1871, Dz. ust. państw. Nr. 95 (§. 3. ustawy państwowej z 11. maja 1884).

§. 5.

Wykaz pola naftowego poszukiwawczego pod względem dopuszczalności wpisów i skuteczności wpisanych praw stoi na równi z wykazem pola naftowego produkcyjnego (§. 3. ustawy państwowej z 9. stycznia 1907).

§. 6.

Wykaz pola naftowego poszukiwawczego należy na prośbę uprawnionego do wydobywania (właściciela pola naftowego) lub uczestnika, któremu służy prawo hipoteczne odnośnie do własności pola naftowego, przemienić na wykaz pola naftowego produkcyjnego, po dostarczeniu wspomnianego w §. 2. ustęp 4. urzędowego potwierdzenia Urzędu górniczego okręgowego, że istnienie minerałów żywicznych w tem polu naftowym jest stwierdzone (§. 4. ustawy państwowej z 9. stycznia 1907).

§. 7.

Przy odłączeniu prawa wydobywania minerałów żywicznych od prawa własności gruntu, należy odpowiednio stosować przepisy ustawy z 6. lutego 1869, Dz. u. p. Nr. 18 w ten sposób, że sprzeciw wierzyciela hipotecznego przeciw zamierzonemu odłączeniu, może Sąd prowadzący księgę gruntową uznać jako bezskuteczny, jeżeli według urzędowego poświadczenia Urzędu górniczego okręgowego, utworzyć się mające pole naftowe samo dla siebie lub w połączeniu z innymi naftowymi terenami, które uprawniony do wydobywania dla ruchu kopalni minerałów żywicznych nabył lub umową sobie zapewnił, odpowiada przepisom §. 31. tej ustawy o wymiarze powierzchni kopalni minerałów żywicznych i jeżeli przez to odłączenie bezpieczeństwo wierzytelności, z powodu której wniesiono sprzeciw według postanowień §. 1374. powszechnej księgi ustaw cywilnych nie jest zagrożone.

Urząd górniczy okręgowy wydając poświadczenie na zawsze uwzględniać cały wymiar powierzchni odnośnego terenu naftowego, chociażby ten teren składał się z części należących do stanu posiadłości kilku ciał hipotecznych.

§. 8.

Do podania o odłączenie, które w myśl §. 13. ustawy z 6. lutego 1869. Dz. u. p. Nr. 18, ma być wniesione do wła-

dzy tabularnej, należy dołączyć plan sytuacyjny sporządzony i uwierzytelniony przez rządowo autoryzowanego prywatnego technika w rozmiarze katastralnym. Plan ten obejmować ma granice pola naftowego, przedmioty na powierzchni, i potrzebne do orientowania się, południk i, jeżeli na podstawie odnośnego podania ma być otworzony wykaz pola naftowego produkcyjnego, także i punkt odkrywki minerału. Oprócz tego należy podać nazwę, pod którą pole naftowe ma być w księdze naftowej zapisane.

Jeżeli przy odłączeniu prawa wydobywania istnienia minerałów żywiczych nie było jeszcze stwierdzone, a gdy stosownie do §. 6. tej ustawy następnie wniesiono podanie o przemianę wykazu pola naftowego, poszukiwanego na wykaz pola naftowego produkcyjnego, należy punkt odkrywki minerału oznaczyć na dołączyć się mającym do podania o przemianę wykazu planie sytuacyjnym, sporządzonym w rozmiarze katastralnym.

Dokładność tych planów sytuacyjnych musi być potwierdzoną przez Władzę górniczą co do oznaczenia granic pola a jeżeli na planie ma być odpowiednio do powyższych postanowień uwidoczniiony punkt odkrywki, także i co do oznaczenia tego punktu.

§. 9.

Na podstawie sądownie lub notaryalnie uwierzytelnionego oświadczenia można dwa lub więcej graniczących ze sobą pól naftowych złączyć w księdze naftowej, jeżeli dotyczące pola naftowe nie są obciążone prawami rzeczowymi lub dostarczono dowodu zezwolenia posiadających prawo rzeczowe.

W ostatnim wypadku musi być także przedłożona ustawa z posiadającymi prawa rzeczowe, mianowicie co do porządku w jakim przejść mają ciężary na złączone pole w tym razie, jeżeli złączone pole naftowe ma przejść na własność jednej fizycznej lub moralnej osoby (gwarectwa, towarzystwa akcyjnego i t. d.) a zatem tylko jako całość ma być obciążone, a na poszczególnych polach naftowych ciążą rozmaite prawa rzeczowe lub te same prawa rzeczowe, lecz w innym porządku, we wszystkich innych wypadkach zaś umowa co do stosunku udziałów, w jakim uczestniczyć ma każde poszczególne pole naftowe w ciężarach pola powstać mającego przez złączenie w księdze naftowej.

Wierzyciele, którzy wnoszą sprzeciw przeciw złączeniu względnie przeciw umowie zawartej z większością posiadaczy prawa rzeczowego co do stopni pierwszeństwa lub stosunku udziałów, muszą, jeżeli ich wierzytelność wpisana jest w pewnym co do kwoty oznaczonym kapitałem, przyjąć spłatę nawet wtenczas, gdyby termin spłacenia ich wierzytelności jeszcze nie nadszedł; wszelako zastrzega się dla nich osobiste prawo do wynagrodzenia szkody przez przedwczesną spłatę poniesionej (§. 5. ustawy państwowej z 11. maja 1884).

§. 10.

Do realnego podziału pola naftowego i wymiany części pól pomiędzy graniczącymi ze sobą polami naftowymi, ma odpowiednie zastosowanie ustawa z 6. lutego 1869, Dz. u. p. Nr. 18. Wymaganego według §§. 9. i 10. tej ustawy dowodu, że przez wymianę zostanie osiągnięte zaokrąglenie lub lepsze zagospodarowanie posiadłości osób uskuteczniających wymianę, dostarczyć należy przez przedłożenie w tej mierze urzędowego poświadczenia Starostwa górniczego (§. 6. ustawy państwowej z 11. maja 1884).

§. 11.

Do podania o złączenie dwóch lub kilku graniczących ze sobą pól naftowych, albo o realny podział pola naftowego lub o wymianę części pól pomiędzy graniczącymi ze sobą polami naftowymi, które to podanie wniesić należy do właściwej władzy tabularnej, musi być dołączony plan sytuacyjny pola złączyć lub podzielić się mającego lub też części pól przedmiotem zamiany będących, sporządzony w rozmiarze katastralnym i uwierzytelniony przez rządowo autoryzowanego technika prywatnego. Dokładność tego planu sytuacyjnego musi być co do podania granic pola potwierdzoną przez Władzę górniczą.

Jeżeli chodzi o złączenie lub podział, wymienić należy w podaniu także nazwę, pod którą złączone pole lub oddzielona część pola wpisana być ma do księgi naftowej.

§. 12.

Przy kopalniach minerałów żywicznych, które składają się z więcej, do różnych właścicieli należących pól naftowych ma Sąd, na podstawie potwierdzenia urzędu górniczego okręgowego łączność tych pól naftowych, jeżeli one nie są według §. 9. tej ustawy w księdze złączone, uwidocznic z urzędu we wszystkich odnośnych wykazach księgi naftowej.

Właściciele pól naftowych, którzy zawarli pomiędzy sobą umowy, normujące wzajemny stosunek prawny, są obowiązani postarać się o wpis istotnych postanowień kontraktu do księgi naftowej. W razie ociągania się, mają być odpowiednio zastosowane postanowienia §. 3. ustawy z 23. maja 1883 Dz. u. p. Nr. 82.

We wszystkich wypadkach przeniesienia własności pola naftowego, które należy do kopalni żywic ziemnych, składającej się z kilku pól naftowych, wstępuje nabywca w prawa i obowiązki swego poprzednika, wypływające ze stosunku umowy (§. 6. ustawy państwowej z 9. stycznia 1907).

§. 13.

Zobowiązanie uprawnionego do wydobywania do powtarzających się świadczeń cyfrowo lub procentowo oznaczonych

udziałów w produkcji żywic ziemnych lub wartości tejsze, podpada jako ciężar realny wpisowi do księgi naftowej.

Prawo wynikające z tego ciężaru rzeczowego, może być pozbyte lub obciążone.

Gdy ciężar rzeczowy polega na świadczeniu w naturze, natenczas co do egzekucyi na ten ciężar obowiązują postanowienia §§. 331. do 340. ordynacyi egzekucyjnej z tem, że przy odpowiedniem zastosowaniu §. 320. ordynacyi egzekucyjnej dla egzekwowanej wierzytelności ma być w księdze naftowej wpisane prawo zastawu lub zanotowana jej wykonalność (§. 7. ustawy państwowej z 9. stycznia 1907).

§. 14.

Właściciel nieruchomości, który prawo wydobywania minerałów żywicznych odstąpił komu innemu i od własności gruntu odłączył, może je ograniczyć na pewien czas lub uczynić zależnem od warunku rozwiązującego.

Przy wpisie prawa wydobywania musi być równocześnie wpisane czasowe ograniczenie, z podaniem dnia kalendarzowego, z którym upływa termin, albo warunek rozwiązujący wraz z prawem powrotu uprawnienia do właściciela nieruchomości.

Także i do takich ograniczonych praw wydobywania mają zastosowanie postanowienia końcowego ustępu §. 2. (§. 8. ustawy państwowej z 9. stycznia 1907).

§. 15.

Jeżeli własność pola naftowego zgaśnie przez upływ umówionego czasu, należy ją na żądanie właściciela nieruchomości wykreślić wraz ze wszystkimi do niej się odnoszącymi ciężarami, — również należy wykreślić i wpisy, znajdujące się ewentualnie we wykazie hipotecznym nieruchomości a spowodowane tem prawem wydobywania.

W ten sam sposób należy postąpić z własnością pola naftowego utworzonego pod warunkiem rozwiązującym, jeżeli jej wygaśnięcie z powodu ziszczenia się tego warunku, zostanie udowodnione przez zgodne oświadczenie właściciela pola naftowego i właściciela nieruchomości lub przez wyrok sądowy. Jeżeli jednak na takim wykreślić się mającem polu naftowym są wpisane prawa osób trzecich, to do wykreślenia potrzebne jest także zezwolenie tych osób interesowanych, lub wydany przeciw nim wyrok sądowy. Gdy do podania o wykreślenie nie dostarczy się dowodu, że ci interesowani na to się zgadzają, wówczas sąd wyznaczy audyencyę do ich przesłuchania lub wyznaczy im termin do wniesienia oświadczenia na piśmie z dodatkiem, że ci, którzy na audyencyi lub w wyznaczonym terminie nie podniosą zarzutów przeciw wykreśleniu, uważani będą za zgadzających się (§. 9. ustawy państwowej z 9. stycznia 1907).

§. 16.

Postanowienia §§. 14. i 15. mają być odpowiednio zastosowane w tych wypadkach, kiedy prawo wydobywania wydzielone przez właściciela nieruchomości, zostało przez uprawnionego do wydobywania dalej przeniesione na pewien oznaczony czas lub pod warunkiem rozwiązującym (§. 10. ustawy państwowej z 9. stycznia 1907).

§. 17.

Ten, któremu służy uprawnienie powrotu prawa wydobywania, może to zastrzeżone sobie prawo wydobywania i przed jego powrotem ważnie dalej przenieść i zastrzedz sobie w księdze naftowej zabezpieczenie wzajemnych zobowiązań nabywcy, o ile one nadają się do wpisu, w obu wypadkach musi jednak umowa zawierać to wyraźne ograniczenie, że akt prawny staje się skutecznym dopiero z chwilą wejścia w życie prawa powrotu.

Z wyjątkiem tych wypadków jest niedopuszczalnem tworzenie nowych praw, obciążających prawo powrotu, przed wejściem w życie tego prawa powrotu (§. 12. ustawy państwowej z 9. stycznia 1907).

§. 18.

Dla prawa powrotu przysługującego właścicielowi nieruchomości i dla odnośnych wpisów ma być w wykazach księgi naftowej założona osobna karta.

§. 19.

Przedłużenie czasowo ograniczonej własności pola naftowego, musi być wpisane do księgi naftowej z podaniem dnia kalendarzowego, z którym upływa nowy termin, inaczej nie będzie posiadać mocy prawnej. W takim razie pozostają nadal w mocy prawa wpisane, obciążające prawo wydobywania (§. 13. ustawy państwowej z 9. stycznia 1907).

§. 20.

Jeżeli urzędownie się sprawdzi, że właściciel pola naftowego swoją kopalnię trwale i w takim stopniu zaniedbuje, iż przez to niebezpieczeństwo dla osób lub dobra powszechnego powstać może albo powstało, i pomimo powtórnego wezwania i ukarania za takie zaniedbywanie, nie uczyni zadość przepisom górniczo-policyjnym, ma Starostwo górnicze orzec odjęcie pola naftowego, a gdy orzeczenie to stanie się prawomocnem, wdrożyć egzekucyjne oszacowanie i sprzedaż pola naftowego. Przy tem postępować należy w myśl §§. 254 do 258 powszechniej ustawy górniczej.

Wskutek przeprowadzonej egzekucyjnej sprzedaży, wchodzi nabywca we wszystkie prawa i obowiązki poprzedniego właściciela pola naftowego.

Gdy zajdzie który z wypadków przewidzianych w §. 259. powszechnej ustawy górniczej, natenczas należy uznać pole naftowe za wygasłe, zarządzić wykreślenie tegoż w księdze naftowej i zawiadomić o tem posiadaczy praw rzeczowych.

Jeżeli właściciel pola naftowego oświadczy przed władzą tabularną, że je opuszcza, natenczas zastosować należy postępowanie przepisane w §§. 263 do 265 powszechnej ustawy górniczej.

Przy każdym wykreśleniu pola naftowego mają być przestrzegane także postanowienia §§. 266 i 267 powszechnej ustawy górniczej (§. 12. ustawy państwowej z 11. maja 1884).

Po prawomocnem wykreśleniu pola naftowego przechodzi prawo wydobywania minerałów żywicznych napowrót na właściciela nieruchomości.

§. 21.

Postanowienia §. 20. należy odpowiednio zastosować w tych wypadkach, w których prawo do wydobywania dalej przeniesione zostało na pewien oznaczony czas lub pod warunkiem rozwiązującym (§. 14.) z tem, że przedmiot odjęcia, oszacowania, egzekucyjnej sprzedaży i wykreślenia w księdze naftowej stanowi przeniesione prawo wydobywania. Po prawomocnem wykreśleniu powraca prawo wydobywania do poprzednika.

§. 22.

W razie wygaśnięcia własności pola naftowego jest właściciel tegoż obowiązany, jeżeli nie było innej umowy, oddać powierzchnię gruntu, o ile to jest możebne w takim stanie, w jakim ją odebrał.

Pomimo wykreślenia wykazu pola naftowego odpowiada przynależność prawa wydobywania (zakłady, maszyny, narzędzia i t. d.), o ile znajduje się na nieruchomości albo w posiadaniu uprawnionego do wydobywania przez przeciąg jednego roku po wykreśleniu wykazu na rzecz praw zastawu, które we wykazie pola naftowego w czasie wykreślenia były zapisane lub istniały na mocy ustawy na wykreślonym polu naftowem (§. 11. ustawy państwowej z 9. stycznia 1907).

§. 23.

Egzekucya na prawie wydobywania minerałów żywicznych prowadzi się według postanowień o egzekucyi na nieruchomościach, jednak przy odpowiedniem zastosowaniu §§. 240 do 247 ordynacyi egzekucyjnej (§. 16. ustawy państwowej z 9. stycznia 1907).

§. 24.

Dla ewidencji prowadzić mają Urzędy górnicze okręgowe we księgi stanu posiadania, w których zapisane będą kopalnie żywic ziemnych i uwidocznione uprawnienia wydobywania.

Bliższe postanowienia o urządzeniu ksiąg wyda Minister rolnictwa w drodze rozporządzenia.

§. 25.

Właściciel pola naftowego produkcyjnego ma prawo, w celu korzystniejszego prowadzenia swej kopalni, zakładać w kopalniach, mających na celu wydobywanie minerałów żywiczych i na gruntach innych właścicieli, budowy pomocnicze, o ile to ruchowi obcej kopalni nie przeszkadza ani zagraża.

Właściciel pola naftowego poszukiwawczego nie jest jednak uprawniony do zakładania takich budów pomocniczych.

§. 26.

Jeżeli uprawniony do wydobywania minerałów żywiczych, w którego kopalniach lub gruntach ma być według postanowień §. 25. założona budowa pomocnicza, wzbrania się uczynić zadość obowiązkowi zezwolenia na nią, rozstrzyga Starostwo górnicze (§. 7. ustęp 2. ustawy państwowej z 11. maja 1884).

§. 27.

Uprawniony do budowy pomocniczej musi całkowicie wynagrodzić wszelką szkodę, jaka w obcym gruncie lub polu naftowym przez tę budowę będzie wyrządzoną (§. 7. ustęp 3. ustawy państwowej z 11. maja 1884).

§. 28.

Minerały żywiczne, wydobyte przy założeniu budowy pomocniczej na gruncie lub w polu naftowym innego uprawnionego, należą do właściciela tegoż gruntu lub pola naftowego i winny być temuż wydane.

§. 29.

W razie kolizyi uprawnień kopalń minerałów zastrzeżonych (§. 5. powszechnej ustawy górniczej) z prawem wydobywania żywic ziemnych, mają Władze górnicze na żądanie uprawnionego do wydobywania zarządzić co potrzeba, aby ruch kopalni minerałów zastrzeżonych, nie przeszkadzał lub w ogóle nie szkodził wydobywaniu już odkrytych lub dopiero poszukiwanych minerałów żywiczych (§. 22. ustawy państwowej z 9. stycznia 1907).

III. O ruchu i zarządzie.

§. 30.

Uprawniony do wydobywania minerałów żywiczych jest obowiązany co najmniej cztery tygodnie napród zgłosić

w urzędzie górnicyzm okręgowym zamiar otwarcia ruchu kopalni. Jeżeli prawo do wydobywania przysługuje więcej uczestnikom, wówczas wspólny pełnomocnik ma wnieść to zgłoszenie (§. 63).

Zgłoszenie musi obejmować:

1. Imię i nazwisko oraz miejsce zamieszkania uprawnionego, a w wypadku, gdy wykonanie pewnych robót ma być powierzone przedsiębiorcy, także imię i nazwisko oraz miejsce zamieszkania tego przedsiębiorcy względnie jego pełnomocnika z wyszczególnieniem oddanych mu robót;

2. Dowód uprawnienia wydobywania minerałów żywiczych; tego dowodu dostarcza się w wypadku, gdy właściciel gruntu sam ma prawo wydobywania, przez przedłożenie uwierzytelnionego wyciągu z księgi gruntowej zaś w razie odłączenia prawa wydobywania od prawa własności nieruchomości, przez przedłożenie uwierzytelnionego wyciągu z księgi naftowej;

3. Dokładne oznaczenie miejsca przedsiębiorstwa, jak też powierzchni gruntu, na którą ono się rozciąga i jej granic.

Do tego zgłoszenia należy zarazem dołączyć kopię mapy katastralnej, jak też plan sytuacyjny w podwójnem wygotowaniu w skali 1:720; te mapy muszą być sporządzone i uwierzytelnione przez rządowo autoryzowanego prywatnego technika. W planie sytuacyjnym ma być uwidocznione położenie wszystkich przedmiotów, znajdujących się tak na powierzchni zgłoszonego terenu jakoteż poza jego granicami w odległości 50 metrów od granicy.

Urząd górnicyzm okręgowy jest obowiązany najdalej do czterech tygodni, licząc od dnia nadejścia zgłoszenia, powiadomić uprawnionego do wydobywania, lub, gdy jest więcej uczestników, ich pełnomocnika, czy to zgłoszenie przyjmuje do wiadomości względnie jakie zachodzą przeciwko temu przeszkody.

Samego poszukiwania minerałów żywiczych, jeżeli nie wykonuje się go zapomocą szybu, sztolni lub wiercenia, nie uważa się za ruch kopalni.

§ 31.

Władza górnicyzm ma zakazać ruchu kopalni, gdy

1. wymiar powierzchni gruntu terenu kopalnianego, to jest nieruchomości, na której ma być wykonywane prawo wydobywania, względnie pola naftowego, sam dla siebie lub w połączeniu z innymi terenami naftowymi, które uprawniony do wydobywania dla ruchu kopalni już nabył lub umową sobie zapewnił,

a) dla kopalni oleju ziemnego wynosi mniej niż 12.000 metrów kwadratowych,

b) dla kopalni wosku ziemnego wynosi mniej niż 30.000 metrów kwadratowych, lub

2. gdzie okaże się, że wykonanie zakładu wiertniczego lub szybowego na terenie kopalnianym wogóle jest niemożliwe z powodu braku minimalnych odległości, przepisanych w następnym ustępie tego paragrafu.

Otwory świdrowe na kopalniach oleju ziemnego (licząc od środka utworu świdrowego) muszą być oddalone przynajmniej 30 metrów od granic terenu kopalnianego. To samo tyczy się oddalenia szybów wywozowych (licząc od środka szybu) na kopalniach wosku ziemnego od granic terenu kopalnianego z tem, że oddalenie granic terenu kopalnianego w tej części, gdzie ma być założonym szyb wywozowy, od siebie ma być takie, iż odległość punktów przecięcia linii prostych łączących granice terenu a poprowadzonych przez środek szybu, w żadnym wypadku nie może wynosić mniej niż 100 metrów.

Powyższe postanowienia nie mają zastosowania do tych terenów kopalnianych kopalń żywic ziemnych, o których zamierzonym otwarciu ruchu doniesiono już władzy górniczej w myśl §. 14. ustawy z 17. grudnia 1884, Dz. u. kr. Nr. 35 ex 1886, przed dniem ogłoszenia niniejszej ustawy, jeżeli to zgłoszenie przyjęła władza górnicza do potwierdzającej wiadomości.

§. 32.

Ruch kopalni żywic ziemnych wolno prowadzić tylko na podstawie planu ruchu. Plan ruchu podlega zbadaniu władzy górniczej i musi być w tym celu przed wykonaniem przedłożony urzędowi górniczemu okręgowemu. Badanie ma się ograniczać do względów górniczo-policyjnych, ustanowionych w §. 72. Wynik badania ma Urząd górniczy okręgowy oznajmić uprawnionemu do wydobywania najdalej w przeciągu czterech tygodni po przedłożeniu planu ruchu.

§. 33.

Jeżeli urząd górniczy okręgowy sprzeciwia się planowi ruchu, natenczas ma wezwać uprawnionego do wydobywania lub pełnomocnika do wyjaśnienia lub zmiany zakwestyjonowanego postanowienia o ruchu, albo też według okoliczności zawezwać do rozprawy.

Jeżeli na tej drodze nie dojdzie do porozumienia, to wówczas ma Urząd górniczy okręgowy z pozostawieniem rekursu do Starostwa górniczego rozstrzygnąć, czy lub z jakimi zmianami może być wykonany przedłożony plan ruchu.

Przed urzędowym zatwierdzeniem planu ruchu, nie wolno rozpocząć jego wykonania.

§. 34.

Urzędownie zatwierdzony plan ruchu wolno tylko za zgodą Władzy górniczej uzupełnić lub zmienić.

Gdy jednak wskutek nieprzewidzianych wydarzeń zajdzie potrzeba natychmiastowych zmian zatwierdzonego planu ruchu, wówczas wystarczy, gdy kierownik ruchu w przeciągu najbliższych trzech dni doniesie o nich Urzędowi górnierzemu okręgowemu.

§. 35.

Jeżeli ruch kopalni jest prowadzony niezgodnie z urzędnie zatwierdzonym planem ruchu, wówczas Władza górnicza może w razie potrzeby ruch zastanowić.

§. 36.

Jeżeli uprawniony do wydobywania chce zastanowić ruch kopalni, wówczas ma o tem co najmniej na cztery tygodnie naprzód donieść Urzędowi górnierzemu okręgowemu.

Jeżeli wskutek nieprzewidzianych wydatków ruch musi być zastanowionym w krótszym terminie lub natychmiast, wówczas doniesienie ma być przedłożone najdalej w przeciągu trzech dni po zastanowieniu ruchu.

§. 37.

Każdy uprawniony do wydobywania jest obowiązany postarać się o założenie dla swej kopalni, w dwóch egzemplarzach map poglądowych, jakoteż map górniczymiernicznych dla robót podziemnych, a jeżeli kopalnię stanowi otwór świdrowy, profilów wiertniczych i dzienników wiertniczych, jakoteż o ich regularne uzupełnianie. Jeżeli on nie dopełnia tego obowiązku, lub gdy istniejące tego rodzaju mapy i zapiski okażą się jako nie dość dokładne i pewne, może Władza górnicza zarządzić ich założenie i uzupełnienie na koszt uprawnionego do wydobywania.

Starostwo górniczne przepisze skalę dla założyć się mających map i profilów, wymogi dla ich dokładności i okresy czasu, w których one, jakoteż dzienniki wiertnicze mają być uzupełniane.

Jeden egzemplarz map i profilów, względnie dzienników wiertniczych ma być oddany władzy górnicznej do jej użytku, zaś drugi egzemplarz ma być przechowany na kopalni.

§. 38.

Techniczny ruch każdej kopalni żywic ziemnych, począwszy od chwili, w której rozpocznie się wykonywanie planu ruchu, podlegać musi kierownictwu i nadzorowi osób, które posiadają kwalifikacye w myśl niniejszej ustawy, jak też potrzebne znajomości językowe w słowie i piśmie. Jeżeli kopalnia składa się z kilku samoistnych oddziałów ruchu, wówczas postanowienia niniejszej ustawy mają zastosowanie do kierowników ruchu i dozorców ruchu tych oddziałów.

§. 39.

Uprawniony do wydobywania jest obowiązany wymienić Władzy górniczej osoby przyjęte do kierownictwa i dozoru ruchu, przedkładając równocześnie dowody ich uzdolnienia.

Dopiero po uznaniu uzdolnienia przez Władzę górniczą wolno pomienionym osobom objąć poruczone im czynności.

§. 40.

Kierownikami kopalni oleju ziemnego mogą być ustanowione tylko takie osoby, które

a) będąc zwyczajnymi słuchaczami, ukończyły na jednej z krajowych akademii montanistycznych fachową szkołę górnictwa, lub na jednej z krajowych politechnik wydział budowy maszyn albo wydział inżynieri i poddały się z pomyślnym wynikiem przepisany egzaminom objętym programem nauki i po ukończeniu teoretycznych studyów odbyły przynajmniej dwuletnią praktykę przy ruchu kopalń oleju ziemnego, albo

b) które z pomyślnym wynikiem ukończyły dział budowy maszyn we wyższej szkole przemysłowej, albo szkołę górniczą, lub fachowy kurs wiertniczy w krajowej szkole górniczej i wiertniczej i wykażą się przynajmniej czteroletnią praktyką, odbytą przy ruchu kopalń oleju ziemnego po ukończeniu teoretycznych studyów, a nadto z pomyślnym wynikiem poddały się przepisanej egzaminowi przed komisją, ustanowioną przez Starostwo górnicze (§. 49) lub

c) które uzyskały uznanie swego uzdolnienia według §. 42. tej ustawy.

§. 41.

Kierownikami kopalń wosku ziemnego mogą być ustanowione tylko takie osoby, które

a) będąc zwyczajnymi słuchaczami, ukończyły na jednej z krajowych akademii montanistycznych fachową szkołę górnictwa, poddały się z pomyślnym wynikiem przepisany egzaminom objętym programem nauki i po ukończeniu teoretycznych studyów odbyły przynajmniej trzechletnią praktykę przy ruchu kopalnianym, z tego przynajmniej jeden rok przy kopalniach nawiedzionych gazami eksplodującymi, lub

b) które uzyskały uznanie swego uzdolnienia według §. 42. tej ustawy.

§. 42.

Minister rolnictwa jest upoważniony dla mniejszych, wśród mniej niebezpiecznych stosunków prowadzonych kopalń minerałów żywie ziemnych wyjątkowo uznać za uzdolnione do kierownictwa ruchu takie osoby, które nie zupełnie odpowiadają wymogom, ustanowionym w §§. 40, lit. a i b) 41,

lit. a), jeżeli one z pomyślnym rezultatem poddały się egzaminowi przed komisją, ustanowioną przez Starostwo górnicze (§. 49.), odbyły przynajmniej ośmioletnią praktykę przy ruchu kopalnianym, z tego przynajmniej sześć lat przy kopalniach żywic ziemnych i gdy z dowodów tej praktyki będzie można powziąć przekonanie o ich uzdolnieniu.

§. 43.

Dozorcami ruchu kopalń oleju ziemnego mogą być tylko takie osoby :

a) które z pomyślnym wynikiem ukończyły fachowy kurs wiertnictwa w krajowej szkole górniczej i wiertniczej i wykazały się przynajmniej jednoroczną praktyką przy ruchu kopalń oleju ziemnego, lub

b) które przynajmniej przez trzy lata praktykowały przy ruchu kopalń oleju ziemnego i z pomyślnym wynikiem poddały się przepisnemu egzaminowi przed komisją, ustanowioną przez Starostwo górnicze (§. 49.).

§. 44.

Dozorcami ruchu kopalń wosku ziemnego mogą być ustanowione tylko takie osoby :

a) które z pomyślnym skutkiem ukończyły szkołę górniczą i wykazały się przynajmniej jednoroczną praktyką, odbytą po ukończeniu teoretycznych studiów przy kopalniach nawiedzionych gazami eksplodującymi, lub

b) które odbyły przynajmniej trzechletnią praktykę przy kopalniach nawiedzionych gazami eksplodującymi, z tego przynajmniej jeden rok przy kopalniach wosku ziemnego i z pomyślnym wynikiem poddały się przepisnemu egzaminowi przed komisją, ustanowioną przez Starostwo górnicze (§. 39.).

§. 45.

Dozorcami ruchu po myśli tej ustawy zaliczając do nich także majstrów wiertniczych, są osoby, które podlegając kierownikom ruchu, mają dozorować teczniczny ruch.

§. 46.

Dozorecy, którym ma być powierzonym nie dozór ruchu w całości, lecz tylko nadzór pewnych poszczególnych gałęzi, jak sztygarze dla wentylacji lub pomp, dozorecy ramp lub rezerwoarów itp. mają wykazać się przynajmniej dwuletniem zajęciem przy tego rodzaju pracach, którym nadzór ich poruczono.

§. 47.

Zastrzega się orzeczeniu Ministra rolnictwa, o ile studia odbyte w innym zakładzie naukowym, mają być na równi

uważane ze studjami, odbytemi w zakładach, wymienionych w §§. 40, 41, 43. i 44.

§. 48.

Starostwo górnicze postanowi w drodze rozporządzenia, jakimi zajęciami można udowodnić praktyczne uzdolnienie na posadę kierownika ruchu i dozorczy ruchu i w jaki sposób ma być dostarczonym dowód tego uzdolnienia.

§. 49.

Starostwo górnicze w miarę potrzeby ma ustanowić osobne komisye do egzaminowania tych kandydatów na posady kierowników ruchu i dozorców ruchu, którzy w myśl postanowień tej ustawy (§§. 40, lit b) i 42. względnie 43. lit b) i 44. lit. b) chcąc osiągnąć uznanie swego uzdolnienia, muszą poddać się osobnemu wypróbowaniu. Bliższe postanowienia o składzie tych komisyj, o warunkach dopuszczenia kandydatów do egzaminu, o postępowaniu przy egzaminie i o przedmiotach egzaminu wyda Starostwo górnicze.

Komisye mają wystawiać świadectwa z egzaminów odbytych z pomyślnym wynikiem, które mają zawierać osobiste daty kandydata, jego poprzednie studia, dzień egzaminu i wynik egzaminu.

W tych świadectwach należy zarazem podać, czy kandydat posiada uzdolnienie do kierownictwa względnie do nadzorowania ruchu kopalń żywic ziemnych bez żadnego ograniczenia lub czy mu przyznano to uzdolnienie tylko dla pewnych grup kopalń żywic ziemnych, względnie dla pewnych tylko kopalń i dla których.

§. 50.

W razie czasowej, ponad ośm dni trwającej przeskody zgłoszonego i uznanego kierownika ruchu lub dozorczy ruchu w pełnieniu służby, należy o tem donieść Urzędowi górniczemu okręgowemu przy równoczesnem wymienieniu jego zastępcy. Jeżeli w Urzędzie górniczym okręgowym nie zgłoszono stale ustanowionego i przez władzę uznanego zastępcy dla osoby nie mogącej pełnić kierownictwa lub dozoru, wówczas orzecze Urząd górniczy okręgowy z uwzględnieniem zachodzących okoliczności, czy i na jak długo jest dopuszczalne zastępstwo przez zgłoszonego zastępcę.

§. 51.

W czasie wejścia w życie tej ustawy już ustanowieni i przez władzę uznani kierownicy ruchu i dozorczy ruchu są zwolnieni od obowiązku przedłożenia dowodu swego uzdolnienia po myśli postanowień §§. 40. i 41., względnie §§. 43. i 44. tej ustawy.

§. 52.

Jeżeli ruchem kieruje lub ruch nadzoruje osoba, której uzdolnienie w tym względzie nie zostało uznane, w takim wypadku może Władza górnicza zażądać bezzwłocznego jej oddalenia, a w razie potrzeby zastanowić ruch na tak długo, dopóki nie będzie przyjętą osoba uznana za uzdolnioną.

§. 53.

Za dotrzymanie urzędownie zatwierdzonego planu ruchu, jakoteż, o ile obecna ustawa nie wskazuje wyraźnie zobowiązanego, za przestrzeganie ustaw i rozporządzeń dotyczących ruchu kopalń żywic ziemnych są odpowiedzialni kierownik ruchu i uprawniony do wydobywania, ten drugi jednak tylko o tyle, o ile dowodnie ponosi winę zaszłego przekroczenia.

Uprawniony do wydobywania odpowiada solidarnie z kierownikiem ruchu za ściągalność kar pieniężnych, nałożonych na podstawie tej ustawy na kierownika ruchu kopalni.

§. 54.

Uprawniony do wydobywania, mieszkający za granicą, winien ustanowić pełnomocnika w kraju zamieszkałego i wskazać go Władzy górniczej, który ma za niego wszystkie urzędowe doręczenia z wszelkimi skutkami prawnymi odierać i tegoż wobec władz i zarządu kasy brackiej zastępować.

Jeżeli on na wezwanie Władzy górniczej tego obowiązku w ciągu 45 dni nie dopełni, może Władza górnicza aż do chwili wymienienia pełnomocnika przez uprawnionego do wydobywania ustanowić na niebezpieczeństwo i koszt tegoż ostatniego zastępcę do przyjmowania urzędowych doręczeń z wszelkimi skutkami prawnymi.

§. 55.

Obowiązkiem kierownika ruchu jest towarzyszyć delegatom Władzy górniczej, którzy z urzędu objeżdżają kopalnię i udzielać im na żądanie wyjaśnień o ruchu, o stosunkach robotniczych i służbowych i o wszelkich innych sprawach, podlegających nadzorowi władzy górniczej.

§. 56.

Uprawniony do wydobywania jest obowiązany w oznaczonym czasie dostarczyć władzy górniczej zażądanych do użytku urzędowego wykazów statystycznych.

§. 57.

Ciążąca w myśl przepisów tej ustawy na uprawnionym do wydobywania odpowiedzialność i poręka za ściągalność grzywien, nałożonych na kierownika ruchu jego kopalni (§. 53), przechodzą w wypadku wydzierżawienia kopalni lub w razie

oddania pewnych robót do wykonania przedsiębiorcy, na dzierżawcę kopalni, a za roboty oddane do wykonania przedsiębiorcy, na przedsiębiorcę tych robót.

§. 58.

O każdej zmianie w posiadaniu kopalni żywic ziemnych ma nabywca, przy dołączeniu aktu nabycia, donieść Urzędowi górniczemu okręgowemu w ciągu 14 dni po objęciu kopalni, chociażby wpis jego nabycia do ksiąg zaraz nie mógł nastąpić.

Tak samo dzierżawca kopalni ma obowiązek donieść o tem Urzędowi górniczemu okręgowemu w przeciągu 14 dni po objęciu dzierżawy przy dołączeniu umowy o dzierżawę.

IV. O wspólnem prowadzeniu ruchu kopalni i o prawnych stosunkach współuczestników prawa wydobywania.

§. 59.

Stosunki prawne dwóch lub kilku współuczestników prawa wydobywania należy oceniać według umowy między nimi zawartej lub innego oświadczenia woli, a w braku tegoż według ogólnych przepisów prawnych (§. 8, ustęp 1. ustawy państwowej z 11. maja 1884).

§. 60.

Prawa do wydobywania minerałów żywicznych nie wolno bez zezwolenia Starostwa górniczego dzielić na udziały mniejsze niż jedna czterdziesta część całości.

Gdzie obecnie istnieje podział na mniejsze udziały, tam dalszy podział tych udziałów w księdze naftowej bez zezwolenia Starostwa górniczego nie jest dozwolony.

Skoro zajdzie połączenie mniejszych udziałów, to ich dalszy podział poniżej jednej czterdziestej części całości bez zezwolenia Starostwa górniczego nie jest dozwolony.

Jeżeli udział, którego nie wolno dalej dzielić, przypadnie w drodze spadku więcej osobom a te się nie zgodzą, kto ma objąć udział za zaspokojeniem współuczestników, wówczas Sąd ma oznaczyć wartość szacunkową udziału i powiadomić resztę uprawnionych do wydobywania, jak też wszystkich wierzycieli, którzy do tego czasu uzyskali prawo zastawu na tym udziale, z podaniem ustalonej wartości szacunkowej, że wolno im w ciągu czterech tygodni, po doręczeniu tego zawiadomienia, w celu objęcia tego udziału w drodze kupna, wnieść ofertę, która jednakże musi przynajmniej dosięgać wartości szacunkowej.

Z pomiędzy więcej ofert ma Sąd przyjąć ofertę najwyższą; przy równych ofertach rozstrzyga pierwszeństwo.

Jeżeli w ciągu czterotygodniowego czasokresu nikt z interesowanych nie wnieśnie odpowiedniej oferty, wówczas udział ten ma być sprzedanym w myśl postanowień o dobrowolnej sprzedaży (§. 14. ustawy państwowej z 9. stycznia 1907).

§. 61.

Kilku współuczestników pola naftowego może ułożyć swe prawne stosunki także na podstawie postanowień §§. 137 do 167 powszechnej ustawy górniczej.

Podział majątku gwarectwa dozwolony jest jednak, odmiennie od §. 140. powszechnej ustawy górniczej, tylko na 100 kuksów, a zamiast zanotowania zawiązania gwarectwa w księdze górniczej w myśl §. 137. ustęp 2. powszechnej ustawy górniczej ma ono być uskuteczniomem w księdze naftowej (§. 8. ustęp 2 i 3 ustawy państwowej z 11. maja 1884).

§. 62.

Postanowienia §. 187. powszechnej ustawy górniczej o solidarnej odpowiedzialności współwłaścicieli wspólnej kopalni za wykonanie obowiązków nałożonych na nich ustawą górniczą mają odpowiednie zastosowanie do uczestników prawa wydobywania minerałów żywicznych (§. 15. ustawy państwowej z 9. stycznia 1907).

§. 63.

We wszystkich wypadkach, w których kilka osób prowadzi kopalnię minerałów żywicznych, są one obowiązane, o ile ich zastępstwo nie jest unormowane ustawą, zamianować notaryalnie lub sądownie uwierzytelnionym dokumentem pełnomocnika, w kraju zamieszkałego, który jest uprawnionym do odbierania z zupełnym prawnym skutkiem wszystkich do uczestników wystosowanych doręczeń urzędowych, jakoteż do zastępowania ich wobec władz i kasy brackiej (§. 8. ustęp 4. państwowej ustawy z 11. maja 1884). W razie niedopełnienia tego obowiązku w ciągu 45 dni na wezwanie Władzy górniczej, ma zastosowanie drugi ustęp §. 54.

Wezwanie do zamianowania wspólnego pełnomocnika ma być wystosowane do wszystkich uczestników a ma być uważane za doręczone, jeżeli je przynajmniej dwóch uczestników otrzymało.

V. O stosunku uprawnionych do wydobywania do właścicieli gruntu.

§. 64.

Jeżeli do prowadzenia ruchu kopalni właściciela pola naftowego, a w szczególności do założenia dróg, mostów,

kładek, kolei żelaznych, kanałów, biegów wód i wodociągów, rurociągów dla oleju ziemnego, stawów, budow pomocniczych, budynków, maszyn, rezerwoarów, przewodów elektrycznych i transmisyj koniecznem jest użycie obcego gruntu, wówczas musi właściciel gruntu odstąpić go na ten cel właścicielowi pola naftowego, przyczem mają zastosowanie §§. 99. i 100. powszechnej ustawy górniczej.

Jeżeli strony nie mogą się pogodzić co do odstąpienia gruntu lub co do wynagrodzenia, wówczas należy postąpić wedle §§. 101 do 103 powszechnej ustawy górniczej (§. 20. państwowej ustawy z 9. stycznia 1907).

§. 65.

Przewidziane §. 64. niniejszej ustawy użycie obcego gruntu przyznaje się na czas istnienia wykazu poszukiwanczego pola naftowego tylko dla założenia dróg, mostów, kładek, biegów wód, wodociągów, rurociągów dla oleju ziemnego, rezerwoarów, przewodów elektrycznych i transmisyj (§. 21. ustęp 2. państwowej ustawy z 9. stycznia 1907).

§. 66.

O ile niema osobnej umowy między stronami interesowanemi, zasady powszechnej ustawy górniczej mają zastosowanie co do wynagrodzenia za uszkodzenia powierzchni gruntu (§. 11. państwowej ustawy z 11. maja 1884).

§. 67.

W braku innej umowy, stawianie budynków na polu naftowym (§. 2.) pomimo sprzeciwu właściciela pola naftowego jest o tyle tylko dopuszczalne, o ile prawidłowe poszukiwanie lub wydobywanie minerałów żywicznych przez to nie staje się niemożliwym lub istotnie utrudnionem.

To postanowienie nie narusza stosunków prawnych, ustalonych przed wejściem w życie niniejszej ustawy.

§. 68.

Do komisyj w sprawie podań o pozwolenie na budowę na polu naftowym należy powoływać właściciela pola naftowego i Urząd górniczy okręgowy.

Władza budowlana ma przed udzieleniem zezwolenia na budowę zasięgnąć opinii Władzy górniczej w tym kierunku, czy przeciwko zamierzonej budowie nie zachodzą przeszkody ze względów publicznych a w szczególności ze względów gospodarstwa społecznego, i na podstawie tego zaopiniowania wydać kompetentne orzeczenie.

VI. O stosunku uprawnionych do wydobywania do ich urzędników, dozorców i robotników, jak też o kasach brackich.

§. 69.

Postanowienia IX. rozdziału (§§. 200—209) powszechnej ustawy górniczej „O stosunku właścicieli kopalń do swych urzędników i robotników“ i odnoszące się do nich §§. 247 i 248 powszechnej ustawy górniczej — §§. 206 i 248. w brzmieniu, ustalonom ustawą z 3. maja 1896, Dz. u. p. Nr. 75 — następnie ustawa z 21. czerwca 1884 Dz. u. p. Nr. 115, o zatrudnianiu młodocianych robotników i kobiet o czasie trwania pracy codziennej i o spoczynku niedzielnym w górnictwie mają zastosowanie także do wydobywania minerałów żywicznych (§. 18. ustawy państwowej z 9. stycznia 1907).

§. 70.

Postanowienia X. rozdziału powszechnej ustawy górniczej „O kasach brackich“ mają zastosowanie do wydobywania minerałów żywicznych z tem ograniczeniem, że tylko dla tych kopalni, których przedmiotem jest wydobywanie wosku skalnego (ozokerytu, wosku ziemnego) i asfaltu, istnieć albo założone być muszą kasy brackie, urządzone stosownie do przepisu ustaw z 28. lipca 1889, Dz. u. p. Nr. 127, z 17. stycznia 1890, Dz. u. p. Nr. 14, z 30. grudnia 1891, Dz. u. p. Nr. 3. z r. 1892, z 17. września 1892 Dz. u. p. Nr. 178.

Natomiast należy do robotników, dozorców i urzędników, zatrudnionych w kopalniach nafty (oleju ziemnego, oleju skalnego, petroleum, ropy) stosować postanowienia ustaw z 28. grudnia 1887, Dz. u. p. Nr. 1. ex 1888 i z 30. marca 1888, Dz. u. p. Nr. 33 o ubezpieczeniu od wypadków i na wypadek choroby.

Minister rolnictwa jest upoważniony po wysłuchaniu Wydziału krajowego, w porozumieniu z Ministrem spraw wewnętrznych ponownie zastosować w drodze rozporządzenia postanowienia X. rozdziału powszechnej ustawy górniczej, względnie ustaw o kasach brackich, także na kopalnie nafty, jeżeliby w stosunkach tych przedsiębiorstw taka zaszła zmiana, że to zarządzenie byłoby w interesie osób w nich zatrudnionych (§. 19. ustawy państwowej z 9. stycznia 1907).

VII. O nadzorze Władz górniczych nad kopalniami żywic ziemnych i postępowaniu tych Władz.

§. 71.

Poszukiwanie minerałów żywicznych, o ile się odbywa szybem, sztolnią albo wierceniem (§. 30), jakoteż wydobywa-

nie tych minerałów, wraz z wszystkimi do tego służącymi urządzeniami przedsiębiorstwa, podlega nadzorowi policyjnemu Władz górniczych, które są powołane do załatwiania spraw, przekazanych im tą ustawą i które wydawać mają potrzebne rozporządzenia, by zapewnić sobie wykonanie poczynionych zarządzeń.

Jeżeli obecna ustawa nie innego nie postanawia, stanowi pierwszą instancją Władz górniczych urzędnik górniczy okręgowy.

Postępowanie Władz górniczych normują §§. 226 do 234. powszechnej ustawy górniczej ze zmianami poczynionymi ustawą z 21. lipca 1871, Dz. u. p. Nr. 77. i §. 89. niniejszej ustawy.

§. 72.

Policyjny nadzór Władz górniczych rozciąga się na bezpieczeństwo robót kopalnianych, pieczę nad życiem i zdrowiem robotników, na ochronę powierzchni gruntu w interesie bezpieczeństwa osób, mienia i publicznej komunikacji i na zabezpieczenie przeciw szkodliwemu dla ogółu oddziaływaniu kopalni.

§. 73.

Starostwo górnicze wydać może dla całego swego okręgu administracyjnego lub dla poszczególnych części tegoż, rozporządzenia policyjne dotyczące się przedmiotów w §. 72. określonych.

Obwieszczenie tych rozporządzeń nastąpi w dzienniku ustaw i rozporządzeń krajowych.

Przed wydaniem takich rozporządzeń ma Starostwo górnicze dać Radzie naftowej (§. 81.) sposobność do objawienia swego zdania o nich.

§. 74.

W razie spostrzeżenia stanu nieodpowiadającego wymogom bezpieczeństwa winna władza górnicza, w miarę okoliczności z przybraniem znawców, oznaczyć sposób, w jaki i czas, w którym ten stan ma być usunięty, albo też, jeżeli zachodzi tego potrzeba, natychmiast zarządzić usunięcie tego stanu na koszt uprawnionego do wydobywania.

Władza górnicza ma prawo na ten cel żądać od uprawnionego do wydobywania zaliczek pieniężnych, a w razie potrzeby ściągnąć je w drodze politycznej egzekucyi.

§. 75.

Jeżeli w kopalni zachodzi niebezpieczeństwo w kierunkach w §. 72. wskazanych, lub wydarzy się, czy to wewnątrz kopalni czy na powierzchni nieszczęśliwy wypadek, który spowodował śmierć lub ciężkie uszkodzenie jednej lub więcej

osób, natenczas władza górnicza przeprowadzi z przybraniem w razie potrzeby politycznej władzy powiatowej potrzebne dochodzenia i wyda odpowiednie zarządzenia policyjne.

W razie niebezpieczeństwa zwłoki, ma władza, której siedziba jest bliższą miejsca wypadku, lub ta, która o niebezpieczeństwie lub wypadku pierwszej otrzymała wiadomość, poczynić zarządzenia nie cierpiące zwłoki i mieć staranie o bezzwłoczne tychże wykonanie. Co do dalszych zarządzeń należy postępować według przepisu w poprzednim ustępie wskazanego.

§. 76.

Policyjne zarządzenia wydane na podstawie §§. 71, 74 i 75 należy oznajmić uprawnionemu do wydobywania i kierownikowi lub ich zastępcy, przez doręczenie rozporządzenia władzy.

Jeżeli kopalnia żywic ziemnych jest wypierżawioną albo wykonanie pewnych robót oddane jest przedsiębiorcy, natenczas zamiast uprawnionego do wydobywania zawiadomić należy o wydanych zarządzeniach dzierżawcę kopalni, względnie przedsiębiorcę robót.

Wrazie niebezpieczeństwa zwłoki wystarcza pisemny nakaz delegata władzy do kierownika albo tegoż zastępcy.

Delegat władzy górnicznej udziela tego nakazu przez wpisanie do księgi objazdowej, która utrzymywana być ma w tym celu na każdej kopalni.

Jeżeli zachodzi potrzeba obwieszczenia robotnikom, należy je odczytać i wywiesić w stosownem miejscu.

§. 77.

Wszelkie koszta wykonania zarządzeń i zleceń, wydanych na podstawie §§. 71, 74 i 75 tej ustawy, ponosi uprawniony do wydobywania kopalni, — jeżeli się wykonanie wydanych zarządzeń okazało potrzebnem z powodu wydarzeń, określonych w §. 75., natenczas zastrzega się uprawnionemu do wydobywania regres do tych, którzy ponoszą winę nieszczęśliwego wypadku.

Jeżeli kopalnia żywic ziemnych jest wydzierżawioną albo wykonanie pewnych robót oddanem jest przedsiębiorcy, natenczas przysługuje ten regres dzierżawcy kopalni, a względnie przedsiębiorcy robót.

§. 78.

Robotników i środków pomocniczych potrzebnych do wykonania tych zarządzeń (§§. 71, 74 i 75) ma dostarczyć uprawniony do wydobywania.

Wrazie nieszczęśliwych wypadków albo w wypadkach wspólnego niebezpieczeństwa właściciele sąsiednich kopalń obowiązani są do niesienia pomocy.

§. 79.

Gdy na kopalni zajdzie niebezpieczeństwo ze względu na przedmioty w §. 72 określone, winien kierownik ruchu albo jego zastępca donieść o tem bezzwłocznie Władzy górniczej, politycznej władzy powiatowej i miejscowej policji.

Tak samo należy donieść, jeżeli w podziemiu albo na powierzchni kopalni zajdzie wypadek nieszczęśliwy, który stał się przyczyną śmierci lub ciężkiego uszkodzenia jednej lub więcej osób.

§. 80.

Do kopalń żywic ziemnych ma odpowiednie zastosowanie §. 224. powszechnej ustawy górniczej według którego w razie, gdyby bezpieczeństwo albo dalszy byt kopalni były zagrożone wskutek nieudolności kierownika, Władze górnicze są uprawnione aż do usunięcia tego stanu niewłaściwego przez interesowanego właściciela kopalni, ustanowić na koszt i niebezpieczeństwo tegoż, ukwalifikowanego kierownika ruchu a w razie potrzeby udać się do władzy politycznej o użycie środków przymusowych.

VIII. O Radzie naftowej.

§. 81.

Dla wydania opinij w kwestyach, dotyczących technicznego ruchu kopalń minerałów żywicznych, a w szczególności środków ostrożności, jakich przytem przestrzegać należy celem zapobieżenia niebezpieczeństwu dla osób i mienia, wreszcie w kwestyach popierania górnictwa pod względem ekonomiczno-społecznym, ustanawia się przy Starostwie górniczem Radę naftową.

Rada naftowa składa się ze Starosty górniczego i z 11 członków: Dwóch członków deleguje Wydział krajowy, siedmiu wybierają te zawodowe stowarzyszenia, które na każdy okres funkcyonowania oznacza Minister rolnictwa, dwóch członków mianuje Minister rolnictwa.

Przewodniczącym jest Starosta górniczy albo w razie przeszkody zastępca przez niego oznaczony. Ich uznaniu pozostawia się przyzwać do obrad od wypadku do wypadku, także innych ekspertów, a pomiędzy nimi także robotników.

Rada naftowa zbiera się na zaproszenie Starosty górniczego w miarę potrzeby, ale conajmniej raz jeden w każdym roku kalendarzowym.

Koszta posiedzeń Rady naftowej pokrywane będą ze środków krajowych.

Bliższe postanowienia o składzie, urządzeniu i zakresie działania Rady naftowej wyda Minister rolnictwa w drodze rozporządzenia po wysłuchaniu Wydziału krajowego.

IX. O karach za przekroczenia przepisów ustawy naftowej.

§. 82.

Karanie za przekroczenia przepisów tej ustawy przysługuje Starostwu górniczemu a w ostatniej instancji Ministerstwu rolnictwa, o ile do tych przekroczeń nie mają zastosowania postanowienia powszechnej ustawy karnej.

§. 83.

Odmówienie delegatowi Władzy górniczej, objeżdżającemu kopalnię w charakterze urzędowym żądanych przezeń wyjaśnień w sprawach górniczej policyi o ruchu kopalni, o stosunkach robotniczych i o stosunkach służbowych (§. 55) jak też niedostarczenie we właściwym czasie pomimo wydanego upomnienia wykazów statystycznych, które w myśl §. 56. przedłożyć się powinno, karane będą grzywną od 10 do 100 K.

§. 84.

Grzywnie od 20 do 100, a w razie powtórzenia się do 200 K podlegają:

1. Objęcie kierownictwa ruchu albo dozoru bez poprzedniego uznania uzdolnienia przez Władzę górniczą (§. 39);
2. zastanowienie ruchu bez poprzedniego albo w razie nieprzewidzianych wypadków bez następnego doniesienia (§. 36);
3. zaniedbanie sporządzenia albo prawidłowego uzupełnienia, jakoteż przedłożenia przepisanych map, profilów i dzienników wiertniczych (§. 37);
4. zaniedbanie doniesienia o oddaniu pewnych robót przedsiębiorcy (§. 30), również zaniechanie doniesienia o pośrednim nabyciu albo zadzierżawieniu kopalni żywie ziemnych (§. 58);
5. nieprowadzenie księgi objazdowej (§. 76).

§. 85.

Grzywnie od 50 do 200 a w razie powtórzenia się aż do 400 K podlega:

1. prowadzenie ruchu bez poprzedniego doniesienia (§. 30);
2. prowadzenie ruchu bez planu ruchu albo przed urzędowym zatwierdzeniem tegoż (§§. 32 i 33). Oprócz tego winna władza górnicza w wypadkach 1 i 2 ruch kopalni natychmiast zastanowić;
3. samowolne odstępowanie od urzędownie zatwierdzonego planu ruchu bez doniesienia o tem we właściwym czasie (§. 34.);
4. dalsze prowadzenie ruchu, pomimo, że go władza górnicza zastanowiła (§. 35.);
5. ruch bez ustanowienia uznanego, odpowiedzialnego kierownika ruchu albo uznanego dozorca ruchu i przyjęcie do

kierownictwa i dozoru kopalni takich osób, których władzy górniczej nie wymieniono, albo których uzdolnienia ta władza nie uznała (§§. 38. do 52.);

6. zaniechanie nakazanego obwieszczenia górniczo-policyjnego zarządzenia (§. 76.);

7. zaniechanie doniesienia o zaszłem niebezpieczeństwie albo o nieszczęśliwym wypadku na kopalni (§. 79.);

8. odmówienie pomocy w nieszczęśliwych wypadkach albo w wypadkach wspólnego niebezpieczeństwa (§. 78).

§. 86.

Przekroczenie rozporządzeń górniczo-policyjnych wydanych przez Starostwo górnicze (§. 73.), albo zarządzeń górniczo-policyjnych, wydanych na podstawie §§. 71., 74. i 75., karane będą grzywną od 10 do 200 a w razie powtórzenia się do 400 koron.

§. 87.

Jeżeli uprawniony do wydobywania albo kierownik nie wykona w odpowiednim terminie poszczególnych, prawomocnych, przez Władze górnicze we wykonywaniu nadzoru nad kopalniami żywic ziemnych wydanych poleceń, można ich do tego zniewolić grzywną od 10 do 200 K.

§. 88.

O nałożeniu grzywny zawiadomić należy ukaranych, a jeżeli grzywna nałożoną została z powodu nieprzestrzegania zarządzeń, mających na celu bezpieczeństwo, dodać należy do zawiadomienia także wezwanie, by się postarano o przestrzeganie zarządzeń bezpieczeństwa.

Jeżeli wydanych zarządzeń nie wykonano i zajdą warunki w §§. 20. i 21. przewidziane, natenczas wyda Starostwo górnicze orzeczenie na odjęcie pola naftowego, a względnie na odjęcie uprawnienia do wydobywania.

§. 89.

Nałożone grzywny mają być uiszczone w Starostwie górniczem i wpływają do kasy brackiej odnośnej kopalni, a jeżeli według przepisów niniejszej ustawy (§. 70.) nie ma kasy brackiej na kopalni, wpływają do tej kasy chorych, w której ubezpieczeni byli na wypadek choroby robotnicy na kopalni zatrudnieni.

Grzywny, zebrane w Starostwie górniczem stosownie do przepisu §. 51. ustawy z 17. grudnia 1884, Dz. u. i rozp. kraj. Nr. 35 ex 1886 albo stosownie do postanowień regulaminów służbowych, przydzieli Ministerstwo rolnictwa tym kasom chorych, w stosunku na nie przypadającym, w których okręgu znajdują się kopalnie, na których zaszły karane przekroczenia.

X. Postanowienia przejściowe.

§. 90.

O ile przy wejściu w życie niniejszej ustawy prawo wydobywania minerałów żywicznych wpisane jest do księgi gruntowej, należy z urzędu otworzyć dla tego prawa wykaz w księdze naftowej podług następujących postanowień:

Jeżeli według potwierdzenia Urzędu górniczego okręgowego, do którego się Sąd najprzód ma udać, występowanie minerałów żywicznych w dotyczącym gruncie jest pewnem, utworzony będzie wykaz pola naftowego produkcyjnego.

Opiewa wyjaśnienie Urzędu górniczego okręgowego w ten sposób, że występowanie minerałów żywicznych w dotyczącym gruncie ze względu na stosunki geologiczne jest prawdopodobne, natenczas utworzonym będzie wykaz pola naftowego poszukiwawczego.

Oświadczy zaś Urząd górniczy okręgowy, że występowanie minerałów żywicznych w dotyczącym gruncie nie jest ani pewne ani prawdopodobne, natenczas oznaczy się wykaz specjalnie jako „niepotwierdzony“. Zresztą mają do niepotwierdzonych wykazów i do wpisanych do nich pól naftowych zastosowanie postanowienia wydane dla wykazów pól naftowych poszukiwawczych i dla pól naftowych poszukiwawczych.

O ile do udzielenia urzędowego wyjaśnienia Urzędu górniczego okręgowego potrzebne są oględziny miejscowe, ponosić ma koszta, temi oględzinami spowodowane, uprawniony do wydobywania.

Przeniesienie z księgi gruntowej wpisów, odnoszących się do stosunku uprawnienia naftowego ma nastąpić podług tej zasady, że uprawnienie do wydobywania przedstawia się jako rzecz nieruchoma i w księdze naftowej traktowanem być ma na równi z prawem własności, następnie, że zobowiązanie się do powtarzających się świadczeń w myśl §. 13., dla którego to zobowiązania w księdze gruntowej wpisana jest hipoteka kaucyjna, wpisana być ma do księgi naftowej jako ciężar rzeczowy, jeżeli uprawniony do poboru o to prosi a zobowiązany i wierzyciele wpisani na uprawnieniu do wydobywania po hipotece kaucyjnej na to się godzą.

Prawa obciążające, wpisane do księgi gruntowej na nieruchomości, przed prawami naftowemi, przenieść należy w braku innej umowy przy odpowiedniem zastosowaniu ustawy z 6. lutego 1869, Dz. u. p. Nr. 18., i w §. 7. niniejszej ustawy, na pole naftowe z tym dodatkiem, że pole naftowe tylko pomocniczo o tyle odpowiada za wzmiankowane prawa obciążające, o ile wierzyciele nie znajdą zaspokojenia z nieruchomości.

W myśl §. 8. ustawy z 6. lutego 1869, Dz. u. p. Nr. 18., może właściciel nieruchomości albo właściciel pola naftowego

splacić wierzyciela pretensyi, która ma być przeniesioną. Jeżeli zapłatę uskuteczni właściciel pola naftowego, ma prawo żądać odstąpienia prawa przysługującego wierzycielowi (§. 1423. powszechnej księgi ustaw cywilnych).

O sposobie przeniesienia przesłuchać należy osoby interesowane.

Na podstawie wyniku przeprowadzonych dochodzeń i przesłuchań ma Sąd orzec o odłączeniu w księdze gruntowej prawa wydobywania od prawa własności, o utworzeniu wykazu w księdze naftowej i o wpisach do tego wykazu uskutecznić się mających, tudzież o sprostowaniu i wykreśleniu wpisów już nieodpowiednich w księdze gruntowej.

Przy prawach wydobywania żywic ziemnych oddzielonych od własności gruntu z czasowem ograniczeniem albo pod warunkiem rozwiązującym, odpowiada także prawo powrotu właściciela nieruchomości za prawa obciążające, wpisane na nieruchomości a poprzedzające prawa naftowe, w miarę ich porządku hipotecznego. Nie można jednak prowadzić egzekucyi na prawo powrotu przed wejściem w życie tego prawa (§. 23. ustawy państwowej z 9. stycznia 1907).

§. 91.

Przy czynnościach urzędowych, przepisanych w §. 90. ma Sąd zbadać przez zasiągnięcie potwierdzenia Urzędu górniczego okręgowego, czy utworzyć się mające pole naftowe tworzy samo dla siebie kopalnię żywic ziemnych lub też czy jest tylko częścią składową kopalni żywic ziemnych, złożonej z kilku pól naftowych. — W ostatnim wypadku należy względem pól naftowych w związku ze sobą będących urzędować według §. 12. ustęp 1.

W ten sam sposób postępować należy względem pól naftowych, które z chwilą wejścia w życie niniejszej ustawy już istnieją w księdze naftowej (§. 24. ustawy państwowej z 9. stycznia 1907).

§. 92.

Względem wykazów księgi naftowej, utworzonych podług §. 90. mają odpowiednie zastosowanie postanowienia §. 8. o obowiązku przedłożenia planu sytuacyjnego i podania nazwy pola naftowego. — Jeżeli uprawniony do wydobywania nie przedłoży potrzebnego planu sytuacyjnego, natenczas ma się o niego postarać Sąd na koszt uprawnionego do wydobywania.

§. 93.

Według §. 25. ustawy z 9. stycznia 1907, Dz. u. p. Nr. 7. są w postępowaniu podług §. 90. niniejszej ustawy krajowej, wolne od stempla i opłat podania, protokoły, załączniki, wygotowania urzędowe i wpisy do księgi gruntowej, tudzież umowy

stron co do przemiany hipoteki kaucyjnej na ciężar rzeczowy, o ile one są przeznaczone tylko do przeprowadzenia tego postępowania. Korespondencye w tem postępowaniu w stosunkach między Sądami a interesowanemi stronami, wolne są od opłaty pocztowej.

§. 94.

Prawo wydobywania minerałów żywiczych, wpisane do ksiąg gruntowych przed wejściem w życie niniejszej ustawy, uważać należy pod względem pozbycia i obciążenia, także przed utworzeniem wykazu pola naftowego (§. 90), jako samoistny przedmiot majątkowy z prawnym przymiotem rzeczy nieruchomości (§. 2. ostatni ustęp).

Co do egzekucyi na prawa, o których jest mowa w poprzednim ustępie, obowiązuje postanowienie §. 23. (§. 26. ustawy państwowej z 9. stycznia 1907).

XI. Postanowienia końcowe.

§. 95.

Ta ustawa wchodzi w życie w dniu jej ogłoszenia, o ile nie zawiera postanowień, przejętych z ustawy z 11. maja 1884, Dz. u. p. Nr. 71. i 9. stycznia 1907, Dz. u. p. Nr. 7.

Z tym dniem tracą moc obowiązującą postanowienia ustawy z 17. grudnia 1884 Dz. u. p. Nr. 35 ex 1886.

§. 96.

Wykonanie tej ustawy poruczam Moim ministrom rolnictwa, sprawiedliwości, spraw wewoętrznych i skarbu.

Uwagi objaśniające.

I. Część ogólna.

Nowela z 9. stycznia 1907 Dz. u. p. Nr. 7, które w sprawie mineralów żywiczych zawiera postanowienia zmieniające i uzupełniające ustawę z 11. maja 1884 Dz. u. p. Nr. 71. weszła w życie z dniem 17. stycznia 1907 (z wyjątkiem drugiego ustępu §. 5. odnoszącego się do wymiaru powierzchni kopalń żywic ziemnych).

Krajowa ustawa naftowa z 17. grudnia 1884 Dz. ust. kraj. Nr. 35 z r. 1886, obowiązująca w Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem, przejęła z ustawy państwowej szereg postanowień, których większa część przez nowelę z 9. stycznia 1907 zmienioną została. Zachodzą przeto między ustawą krajową a obowiązującymi przepisami obu ustaw państwowych różne inkongruencye, których usunięcie wskazane jest w interesie prawidłowego wykonywania tych ustaw. Z drugiej strony nie można pominąć tego, że ze względu na poważny rozwój galicyjskiego przemysłu mineralów żywiczych w ostatnich latach i na liczne doświadczenia, które przy ruchu kopalń żywiczych zebrano, znaczna część postanowień, zawartych w krajowej ustawie, wymaga uzupełnień, jeżeli przemysł żywic ziemnych — do czego właśnie ze wszech stron się dąży — ma się dalej rozwijać i jeżeli po skonsolidowaniu swych stosunków ma zająć między krajami, produkującymi naftę, to ekonomiczne stanowisko, jakie jego znaczeniu odpowiada.

Z natury rzeczy wypływa, że przy rewizyi ustawy należało uwzględnić, iż ze wzmagającym się rozszerzeniem i intensywniejszem ukształtowaniem się ruchu, także i źródła niebezpieczeństwa się wzmogły, do których zwalczania postanowienia, zawarte w ustawie krajowej, a odnoszące się do bezpieczeństwa ruchu, nie mogły być nadal uważane za dostateczne.

Niedostateczność postanowień ustawy krajowej odczuwały coraz bardziej tak władze górnicze, którym nadzór nad kopalniami żywicznymi jest poruczony, jakoteż i interesowane koła naftowe, gdy w roku 1898 galicyjski przemysł naftowy wszedł na drogę nieprzewidzianego dotąd rozwoju.

Komisya dla zbadania stosunków ruchu kopalń wosku ziemnego w Galicyi, ustanowiona przez Ministerstwo rolnictwa w roku 1902 z powodu ubolewania godnej katastrofy, która się wydarzyła dnia 2. czerwca 1902 na kopalni wosku ziemnego grupa I. Akcyjnego Towarzystwa „Borysław“, wskazała w swem sprawozdaniu¹⁾ na liczne niewłaściwości w powyższym kierunku i nawiązując do tego, postawiła konkretne wnioski co do reformy obowiązujących ustaw naftowych. Tak samo Komisya dla zbadania stosunków ruchu kopalń oleju ziemnego w Galicyi²⁾ ustanowiona przez Ministerstwo rolnictwa z powodu pożarów, które się w grudniu 1902 i w styczniu 1903 przy wierceniach za naftą w Borysławiu kilkakrotnie wydarzyły, zaznaczyła, że zmiana tych ustaw leży w interesie przemysłu oleju ziemnego.

Rewizya ustaw naftowych zajmował się także galicyjski Sejm krajowy a z jego polecenia zwołana przez Wydział krajowy w r. 1905 ankieta wypracowała projekt nowej ustawy naftowej, który zawiera daleko idące zmiany całego szeregu postanowień obowiązującej ustawy krajowej.

Przy wypracowaniu niniejszego projektu ustawy uwzględniono o ile możliwości wnioski pomienionych Komisyj, jak też i życzenia interesentów. Z kwestyj, które niniejszy projekt reguluje, podnosi się ze względu na ich szczególne znaczenie:

1. ustanowienie minimalnych terenów dla ruchu kopalnianego;
2. ustanowienie teoretycznie ukwalifikowanych kierowników ruchu;
3. wprowadzenie współodpowiedzialności uprawnionego do wydobywania, a względnie dzierżawcy kopalni i przedsiębiorcy pewnych robót za przekroczenia przepisów ustawy naftowej i rozporządzeń na podstawie tejeż wydanych;
4. uregulowanie spraw budowlanych na polach naftowych;
5. utworzenie Rady naftowej jako organu do wydawania opinii dla Władzy górniczej.

Przepisy ustawy państwowej z 11. maja 1884, Dz. u. p. Nr. 71, o ile są jeszcze ważne, dalej przepisy ustawy państwowej z 9. stycznia 1907, Dz. u. p. Nr. 7, przejęto do niniejszego projektu ustawy (z odniesieniem się do §§-ów ustaw

¹⁾ »Ergebnisse der vom k. k. Ackerbauministerium im Jahre 1902 eingesetzten Kommission zur Untersuchung der Betriebsverhältnisse des Erdwachsbergbaues in Galizien«. Wien, 1903. k. k. Hof-und Staatsdruckerei.

²⁾ »Ergebnisse der vom k. k. Ackerbauministerium im Jahre 1903 eingesetzten Kommission zur Untersuchung der Betriebsverhältnisse des Erdölbergbaues in Galizien«. Wien, 1904, k. k. Hof-und Staatsdruckerei.

państwowych) jedynie dla dogodności, gdyż tych postanowień Sejm krajowy zmienić nie może.

Rząd musi kłaść tem większą wagę na przyjęcie tej ustawy do skutku, ponieważ to stoi nie tylko w ścisłym związku z bezpieczeństwem kopalń i zajętych na nich osób, ale też i z dalszym rozwojem galicyjskiego przemysłu żywic ziemnych.

Objaśnienie poszczególnych postanowień projektu zawiera część szczegółowa.

II. Część szczegółowa.

Do §. 1.

Paragraf ten zawiera w drugim ustępie uzupełnienie postanowień §. 1. ustawy z 17. grudnia 1884 Dz. u. kraj. Nr. 35. z r. 1886, przez wprowadzenie krótszego określenia dla minerałów w pierwszym ustępie pomienionych i dla kopalń tych minerałów. Kopalnie te dzieli się na kopalnie oleju ziemnego i kopalnie wosku ziemnego. Wprowadzenie tych określeń nastąpiło stosownie do utartej w praktyce nomenklatury.

Do §§. 2. do 6.

Przepisy §§. 2, 3, 5 i 6. są równobrzmiące z postanowieniami §§. 1. do 4. ustawy z 9. stycznia 1907, Dz. u. p. Nr. 7. (nowela do ustawy państwowej), §. 4. odpowiada §. 3. ustawy z 11. maja 1884 Dz. u. p. Nr. 71.

Do §. 7.

W §. 5. noweli do ustawy państwowej postanowiono w drugim ustępie, że na wypadek, jeżeli ustawodawstwo krajowe ustanowi jako warunek dla dopuszczenia wprowadzenia w ruch kopalń minerałów żywicznych minimalny wymiar powierzchni, to świadectwo urzędu górniczego okręgowego o możliwości racjonalnego wydobywania minerałów w dotyczącym terenie naftowym zastąpione być ma poświadczeniem tego urzędu, iż pole naftowe odpowiada ustawowym przepisom o wymiarze powierzchni kopalń żywic ziemnych. §. 31. reguluje odnośne stosunki, przeto przy wydaniu postanowienia, które dotyczy wspomnianego świadectwa urzędowego, powołano się na ten §. 31.

Zresztą treść tego §. odpowiada postanowieniom §. 5. noweli do ustawy państwowej.

Do §. 8.

Przepisy §. 8. odbiegają od postanowień §. 5. ustawy z 17. grudnia 1884 o tyle, że plan sytuacyjny, dałączyć się mający do podania o odłączenie prawa wydobywania, sporzą-

dzony i uwierzytelniony być ma przez rządowo autoryzowanego prywatnego technika i że punkt odkrywki minerału, stosownie do zmienionej ustawy, tylko w tym wypadku ma być podany, jeżeli na podstawie odnośnego podania utworzony być ma wykaz pola naftowego produkcyjnego. Punkt odkrywki należy dodatkowo podać, jeżeli wykaz pola naftowego poszukiwawczego zmieniony być ma na wykaz pola naftowego produkcyjnego, w którym to celu Sądowi tabularnemu z podaniem o przemianę pola naftowego, przedłożony być musi plan, przedstawiający punkt odkrywki minerału.

Przepis, że plan sytuacyjny ma być sporządzony i uwierzytelniony przez rządowo autoryzowanego technika prywatnego, jest tem uzasadniony, że dokładność przedłożonego planu, ze względu na jego cel, musi być zapewniona. Dalsze odstąpienie od istniejącej ustawy opiera się na postanowieniach piątego i szóstego ustępu §. 1. noweli do ustawy państwowej, a względnie na obecnie istniejącej różnicy między wykazem pola naftowego poszukiwawczego, a wykazem pola naftowego produkcyjnego. — Ponieważ dla utworzenia wykazu pola naftowego produkcyjnego podanie punktu odkrywki jest niezbędne, przeto należało postanowić, ażeby przy przemianie wykazu pola naftowego poszukiwawczego na wykaz pola naftowo-produkcyjnego, punkt odkrywki w planie sytuacyjnym dodatkowo oznaczono.

Do §§. 9. do 23.

Pomijając poszczególne uzupełnienia, o których później będzie mowa, odpowiadają §§. 9, 10, 11 i 20. §§-om 5, 6 i 12 ustawy z 11. maja 1884, a względnie §§. 6 do 9 ustawy z 17. grudnia 1884, a §§. 12 do 17, 19, 22 i 23 są równobrzmiące z §§-mi 6 do 13 i 16 noweli do ustawy państwowej.

W §. 11. postanowiono, że plan sytuacyjny, który z podaniem o złączenie kilku pól naftowych, o podział pola naftowego albo o wymianę poszczególnych części pól władzy tabularnej przedkładać należy, sporządzić i uwierzytelnić ma rządowo autoryzowany technik prywatny. Celem tego postanowienia jest analogiczne do wypadków, omawianych w §. 8. zapewnienie autentyczności mapy, która dołączoną być ma do tego podania.

Przewidziane w §. 18. utworzenie osobnej karty we wykazach księgi naftowej dla prawa powrotu, przysługującego właścicielowi nieruchomości i dla odnośnych wpisów, ma na celu ułatwić przejrzystość stanu księgi naftowej.

Propozycyi ankiety, powołanej przez galicyjski Wydział krajowy w r. 1905, według której postanowienia §. 9. istniejącej ustawy krajowej miałyby być zmienione przepisem, mocą którego Starostwo górnicze byłoby tylko upoważnione do zastanowienia ruchu kopalni w razie jej trwałego i bezpieczeństwu grożącego zaniedbywania przez właściciela pola

naftowego, nie można było uwzględnić z powodu postanowień §. 12. ustawy państwowej z 11. maja 1884. Proponowana zmiana istniejących przepisów nie odpowiadałaby jednak i z tego powodu celowi, ponieważ praktyka poucza, że zachodzą wypadki, w których, pomimo wszelkich starań, nie można odszukać właściciela pola naftowego, na którym założona kopalnia wskutek wielkiego zaniedbania ruchu popadła w stan, zagrażający bezpieczeństwu osób lub dobra powszechnego, a zabiegi władzy górniczej w celu wprowadzenia uregulowanego ruchu skutkiem tego pozostają bez rezultatu. Należy przeto postarać się, ażeby takie przedmioty mogły być wykreślone, w tym celu, aby właściciel nieruchomości mógł powrócić do pełnego posiadania swych praw (§. 20. ostatni ustęp), jeżeli przepisane dalsze postępowanie pozostało bez skutku, tj. jeżeli się przy sprzedaży pola naftowego żaden kupujący nie zgłosił. — Dla zapewnienia dalszych kauteli, by odjęcie pola naftowego przez Starostwo górnicze orzeczone być mogło tylko w tym wypadku, jeżeli inne Władzy górniczej do dyspozycji stojące środki do osiągnięcia należytego prowadzenia ruchu pozostały bez skutku, postanawia projekt, że na odjęcie pola dopiero wtedy orzeczenie wydane być może, jeżeli właściciel pola naftowego nie zastosuje się do przepisów górniczo-policyjnych pomimo powtórnego wezwania i pomimo powtórnego poprzedniego ukarania za zaniedbanie środków bezpieczeństwa.

§. 21. uwzględnia wypadki, w których prawo wydobywania, przysługujące właścicielowi pola naftowego, uprawniony do wydobywania przeniósł dalej na pewien oznaczony czas albo pod warunkiem rozwiązującym. Samo się przez się rozumie, że, jeżeli zachodzą warunki §. 20, przedmiotem odjęcia, oszacowania, sprzedaży i wykreślenia w księdze może być w takich wypadkach tylko dalej przeniesione prawo wydobywania. Po prawomocnem wykreśleniu powraca w takich przypadkach prawo wydobywania do poprzednika.

Do §. 24.

Prowadzenie ksiąg posiadłości ma dać Urzędowi górniczym okręgowym możliwość utrzymywania stałej ewidencji o stosunkach posiadania kopalń żywic ziemnych ich okręgów (pól naftowych i innych uprawnień do wydobywania) i możliwość udzielania bez przeszkody wyjaśnień o tych stosunkach, w miarę istniejących wpisów interesentom, którzy się tego domagają. Księgi te mają więc służyć tylko dla celów ewidencyjnych.

Do §§. 25 do 29.

Przepisy zawarte w tych paragrafach odpowiadają postanowieniom §. 7, ustęp 2 i 3. ustawy z 11. maja 1884

a względnie §§. 10 do 13. ustawy z 17. grudnia 1884 i §§. 21 i 22. noweli do ustawy państwowej.

Do §. 30.

Uprawniony do wydobywania minerałów żywicznych jest obowiązany co najmniej cztery tygodnie naprzód zgłosić w Urzędzie górniczym okręgowym zamiar otwarcia ruchu kopalni. Po myśli tego przepisu rozumie się pod uprawnionym do wydobywania żywic ziemnych przede wszystkim uprawnionego do wydobywania właściciela gruntu, a względnie właściciela pola naftowego, w razie zaś wydzierżawienia kopalni w myśl §. 57. dzierżawcę.

Przy zgłoszeniu zamiaru otwarcia ruchu kopalni, należącej do kilku osób, zdarza się często, że pomiędzy współuprawnionymi do wydobywania nie ma zgody, gdyż jedni domagają się otwarcia ruchu, drudzy zaś otwarcie to na później chcą odłożyć. Ażeby na przyszłość zapobiedz sporom, które dotąd czasem powstawały, gdy Urząd górniczy okręgowy przyjmował do wiadomości zgłoszenie otwarcia ruchu kopalni wbrew oświadczeniu poszczególnych współuprawnionych, postanawia projekt, że w wypadku, gdy prawo wydobywania przysługuje więcej uczestnikom, wspólny ich pełnomocnik wniesie ma to zgłoszenie zamiaru ruchu.

Roboty na kopalni wykonują po części uprawnieni do wydobywania we własnym zarządzie, po części zaś przedsiębiorcy, tak zwani akordanci. Ten drugi wypadek zachodzi mianowicie przy robotach wiertniczych. Akordanci nie zawsze posiadają fachowe wykształcenie, a starają się oddane im roboty jak najspieszniej i jak najtaniej wykonać, nie zważając przytem w należyty sposób na bezpieczeństwo ruchu i robotników przy nim zatrudnionych. Roboty takie muszą być przez Władzę górniczą ze szczególną dokładnością dozоровane, wobec czego projekt postanawia, ażeby zgłoszenie otwarcia ruchu kopalni, w razie oddania robót przedsiębiorcy, zawierało imię, nazwisko i miejsce zamieszkania akordanta lub jego pełnomocnika, przy wymienieniu tych robót.

Ze względu na obecny stan ustawodawstwa można natomiast odstąpić od żądania, aby w zgłoszeniu obok uprawnionego podawano także te osoby, które prawo wydobywania wykonują.

Dowód uprawnienia do wydobywania żywic ziemnych ma być dostarczony według postanowień projektu ustawy, przez przedłożenie uwierzytelnionego wyciągu z księgi grunтовой, a względnie z księgi naftowej. Ustanowienie jednolitości w dostarczaniu dowodu uprawnienia ma na celu zapobiedz tak spóźnieniom załatwienia zgłoszeń zamiaru otwarcia ruchu kopalni jak też i zapewnić jednolitość postępowania Władz górniczych.

Już samo zgłoszenie, ma dać Urzędowi górniczemu okręgowemu możliwość ocenienia, czy przeciw zamierzonemu otwarciu ruchu kopalni nie zachodzi ze względów górniczopolicyjnych jaka przeszkoda, czy w szczególności zachowane są obowiązujące przepisy o minimalnym wymiarze powierzchni terenu kopalnianego i o minimalnem oddaleniu włomów od granic tegoż i od innych przedmiotów na powierzchni, które przy otwarciu ruchu uwzględniać należy, czy więc to zgłoszenie może być przyjęte do wiadomości lub nie. Projekt zawiera przeto postanowienie, że ze zgłoszeniem otwarcia ruchu kopalni przedłożone być mają także mapy, potrzebne do ocenienia wspomnianych stosunków, a to kopia mapy katastralnej i w podwójnem wygotowaniu plan sytuacyjny w skali 1 : 720. Głównym celem planu sytuacyjnego jest uwidocznienie wszystkie przedmioty na powierzchni zgłoszonego terenu i te, które w odległości aż do 50 m od jego granic się znajdują.

Z powodów, wyłuszczonych w objaśnieniach do §§. 8. i 11., należy żądać i w tym wypadku sporządzenia i uwierzytelnienia map przez rządowo autoryzowanego technika prywatnego.

Interes uprawnionego do wydobywania wymaga, ażeby jak najrychlej otrzymał rezolucję, czy Urząd górniczy okręgowy zgłoszenie zamierzonego otwarcia ruchu jego kopalni przyjął do wiadomości, lub też jakie przeciw temu zachodzą przeszkody. Temu czyni projekt ustawy w ten sposób odpowiednio zadość, iż zobowiązuje Urząd górniczy okręgowy, aby tę rezolucję wydał uprawnionemu do wydobywania najpóźniej do czterech tygodni. Do załatwienia zgłoszenia ma Urząd górniczy okręgowy dołączyć jeden egzemplarz przedłożonej mapy sytuacyjnej.

Do §. 31.

W myśl §. 15. ustawy krajowej winna Władza górnicza zakazać otwarcia ruchu kopalni, jeżeli wymiar powierzchni gruntu tejże pod względem kształtu i rozległości obszaru nie dozwala wprowadzenia racjonalnego ruchu. Przeciw temu postanowieniu podniesiono zarzut, że pozostawienie swobodnemu uznaniu władzy górniczej tak ważnej i dla kopalń tak doniosłej decyzji, szkodzi rozwojowi przemysłu żywic ziemnych. W samej rzeczy okazało się powyższe postanowienie nieodpowiedniem w praktyce Władzy górniczej, gdyż pominiawszy, że przy jego wykonywaniu nie dało się osiągnąć równomiernego postępowania u poszczególnych Urzędów górniczych okręgowych, prowadziło ono także do licznych nieprawidłowości, rekursów i zażaleń stron, albowiem każdy z uprawnionych do wydobywania uważał swój teren, choćby jak najmniejszy, za nadający się do prowadzenia racjonalnego ruchu, a odmowne załatwienie Władzy górniczej jako naruszenie

swych praw. Jeżeli się zważy, że na każdym terenie kopalnianym urządzone być muszą zakłady do ruchu potrzebne (otwory świdrowe, szyby, kotłownie, urządzenia elektryczne, warsztaty, rezorwoary, cechownie i t. d.), że ilością tych zakładów, przez pomnożenie ognisk i t. p. przy ruchu, niebezpieczeństwo się wzmacza, to nie podlega żadnej wątpliwości, że prowadzenie ruchu na za małych terenach należy potępić nie tylko ze stanowiska ekonomicznego, ale też i ze względów bezpieczeństwa.

Obawy przeciw dopuszczeniu terenów kopalnianych z za szczupłym wymiarem powierzchni gruntu rosną naturalnie w tym wypadku, jeżeli do ogólnych niebezpieczeństw przyłączają się jeszcze odrębne niebezpieczeństwa, jak n. p. przy kopalniach oleju ziemnego wskutek erupcyi gazów i ropy albo gdy przy zastoju zbytu produkcyi zachodzi potrzeba gromadzenia zapasów na terenach kopalnianych.

Z zasady należy przeto żądać, aby tereny, przeznaczone do ruchu kopalń żywic ziemnych taki miały wymiar, by z jednej strony potrzebne urządzenia i budynki na tychże można umieścić, a z drugiej strony bezpieczeństwo osób i mienia tak w części ruchu na własnym polu, jakoteż i podczas ruchu na polach sąsiednich było zupełnie zapewnione. Tak samo musi się też baczyć na to, aby sąsiad przez ruch kopalni żywic ziemnych, w wykonywaniu swych praw wydobywania nie był ani zagrożonym, ani nie doznał przeszkody.

Te względy były powodem, że w literaturze fachowej ostatniego czasu coraz natęczywiej podnoszono żądanie, ażeby dla ruchu kopalń żywic ziemnych przepisano pola minimalne przy równoczesnem ustanowieniu minimalnej szerokości pola. W latach 1902 i 1903 przez Ministerstwo rolnictwa ustanowione Komisye do badania stosunków ruchu galicyjskich kopalń wosku ziemnego i oleju ziemnego, zaproponowały jako najmniejszy wymiar płaszczyzny dla ruchu kopalń oleju ziemnego 20.000 metrów kwadratowych, a dla ruchu kopalń wosku ziemnego 50.000 metrów kwadratowych. Ankieta powołana w roku 1905 przez galicyjski Wydział krajowy, oświadczyła się, że otwarcie ruchu kopalni powinno być zakazane, jeżeli teren kopalni oleju ziemnego w jednym kawałku mniej wynosi niż 8000 metrów kwadratowych, a szerokość tego terenu w miejscu, gdzie otwór świdrowy ma być założony, mniej niż 40 m, zaś teren kopalni wosku ziemnego w jednym kawałku mniej wynosi niż 30.000 metrów kwadratowych, a szerokość tego terenu w miejscu założenia szybu mniej niż 100 metrów.

Dla ruchu kopalń wosku ziemnego przyjęto w niniejszym projekcie ustawy co do wymaganego najmniejszego wymiaru przeznaczonej płaszczyzny wniosek ankiety, natomiast nie można było przyjąć wniosku tejże ankiety co do najmniejszego wymiaru płaszczyzny dla kopalń oleju ziemnego,

a to z powodu, że w takim razie bezpieczeństwo ruchu nie byłoby odpowiednio zapewnione.

Przyjęto zatem w projekcie ustawy, stosując się do wniosku galicyjskiego Towarzystwa naftowego krajowego, jako najmniejszą płaszczyznę dla kopalń oleju ziemnego 12.000 metrów kwadratowych, a jako najmniejszą odległość otworów świdrowych od granicy gruntu 30 metrów.

Przepisy projektu ustawy nie odnoszą się do terenów, na których zgłoszono już Władzy górniczej po myśli §. 14. ustawy z 17. grudnia 1884 zamierzone otwarcie ruchu przed dniem ogłoszenia ustawy wydać się mającej, jeżeli władza przyjęła to zgłoszenie do potwierdzającej wiadomości.

Do §§. 32. do 36.

Przedłożenie planu ruchu, które dotąd tylko na żądanie Władzy górniczej nastąpić miało, ma być na przyszłość obowiązującym. Plan ruchu musi być przedłożony przed wykonaniem Urzędowi górniczemu okręgowemu do zbadania. Jeżeli wskutek sprzeciwu Urzędu górniczego okręgowego porozumienie z uprawnionym do wydobywania nie dojdzie do skutku, wówczas ma Urząd górniczy okręgowy z pozostawieniem rekursu do Starostwa górniczego zadecydować o wykonaniu planu ruchu. Urzędownie zatwierdzony plan ruchu wolno tylko za zgodą Władzy górniczej uzupełnić lub zmienić.

Postanowienia, że plan ruchu ma być przed wykonaniem przedkładany Władzy górniczej, odpowiada o tyle istniejącym stosunkom, że już obecnie Urzędy górnicze okręgowe na podstawie zgłoszeń uprawnionych do wydobywania o zamierzonym otwarciu ruchu ich kopalń, w każdym poszczególnym wypadku żądają przedkładania planu ruchu celem zbadania go ze stanowiska górniczo-policyjnego, czy jego wykonanie dopuszczone być może. Wyraźne unormowanie tego przepisu w ustawie zaleca się z tego powodu, aby tak bardzo ważnej kwestyi, czy plan ruchu w konkretnym wypadku ma być przedłożony Urzędowi górniczemu okręgowemu, nie pozostawiać li tylko swobodnemu uznaniu tego Urzędu.

Każde uzupełnienie urzędownie zatwierdzonego planu ruchu przedstawia się jako zmiana tegoż, musi przeto być zawisłem od poprzedniego przyzwolenia Władzy górniczej. Decyzję o dopuszczalności wykonania planu ruchu przekazano w 1-ej instancyi Urzędowi górniczemu okręgowemu. Zmiana ta zaleca się z jednej strony dla zapobieżenia znaczniejszej stracie czasu, z drugiej strony ale także i z uwagi, że urzędy górnicze okręgowe na podstawie znajomości miejscowych stosunków i znajomości szczególnych momentów, na które przy rozpatrywaniu planów ruchu zważać należy, w pierwszej linii powołane są do wydawania orzeczeń we własnym zakresie działania.

Zresztą projekt ustawy utrzymuje obecne postanowienia w mocy.

Do §. 37.

Według §. 21. ustawy z 17. grudnia 1884 jest uprawniony do wydobywania obowiązany prowadzić dokładne mapy górnico-miernicze i starać się o regularne na nich oznaczanie postępu robót.

Ze względu na różne ukształtowanie się ruchu kopalń minerałów żywicznych i ze względu na ich rozprzestrzenienie się przepis ten w obecnych stosunkach nie odpowiada już celowi.

Przedewszystkiem jest niezbędną koniecznością, aby dla każdej kopalni żywic ziemnych istniała mapa pogładowa, która ma przedstawiać położenie włomów, budynków i innych zakładów kopalni. Gdy dalej nie tylko przy kopalni wosku ziemnego, ale też i przy wierceniach za olejem ziemnym, w każdej chwili musi być daną możność sprawdzenia stanu ruchu, przeto postanawia projekt, przy utrzymaniu przepisów istniejącej ustawy co do założenia map górnico-mierniczych dla istniejących robót podziemnych, że mają być prowadzone profile wiertnicze i dzienniki wiertnicze w tym wypadku, jeżeli kopalnię stanowi otwór świdrowy. Starostwo górnice przepisze skalę dla map i profilów, wymogi dla ich dokładności i okresy czasu, w których one, jak też dzienniki wiertnicze mają być uzupełniane, a to dlatego, ażeby dotyczące zarządzenia w razie potrzeby szybko mogły być zmienione.

Do §§. 38 do 52.

Ustawa z 17. grudnia 1884 zawiera w §. 23. postanowienie, że osoby, przyjęte do kierownictwa i nadzoru ruchu, obowiązane są udowodnić swoje przynajmniej praktyczne uzdolnienie do poruczonych im czynności.

Jeżeli ten przepis w czasie wydania pomienionej ustawy, ze względu na ówczesny nieznacny rozwój kopalń żywic ziemnych i ze względu na brak teoretycznie wykształconych osób, w pewnym względzie był uzasadniony, to nie może podlegać wątpliwości, że to postanowienie w obecnym czasie, a osobliwie ze względu na silny rozwój przemysłu żywic ziemnych nie wystarcza. Zużytkowane technicznego postępu, zwalczanie szczególnych niebezpieczeństw, właściwych kopalniom żywic ziemnych, jakoteż i rozwiązanie różnych z rozwiązaniem się socjalno-politycznego prawodawstwa występujących zadań, wymagają także i przy kopalnictwie żywic ziemnych, od osób, którym kierownictwo ruchu powierzono, nie tylko wszechstronnego praktycznego doświadczenia, ale także i wiadomości teoretycznych. Teoretycznych wiadomości obok praktycznego doświadczenia będzie należało żądać — jak to się samo przez się rozumie — w zna-

cznej mierze w tym wypadku, jeżeli będzie chodzić o kierownictwo ruchu kopalni o znaczniejszych rozmiarach albo o wyższej klasie niebezpieczeństwa; podczas gdy dla mniejszych, wśród mniej niebezpiecznych stosunków prowadzonych kopalń, a osobiwie wtedy, gdy ubiegający się o posadę kierownika ruchu, już dłużej w praktyce pozostawał, mniej zważać będzie można na dowód teoretycznej kwalifikacji.

Ale też i od dozorecy ruchu, do którego wykonanie i dopilnowanie zarządzeń kierownika ruchu, pouczenie robotników i kontrola robót, odnośnie do użyć się mających środków ostrożności należy, musi się do pewnego stopnia żądać teoretycznego wykształcenia fachowego, bez którego się tenże obejść nie może, jeżeli n. p. nadzorować ma ruch całej kopalni, nadzorować służbę niższych organów dozorczych lub nadzorować urzędzenia dla wentylacji kopalni.

Komisye w roku 1902 i 1903 przez Ministerstwo rolnictwa ustanowione do zbadania stosunków ruchu galicyjskich kopalń wosku ziemnego i oleju ziemnego, wydały opinię, iż leży to w interesie przemysłu żywic ziemnych, aby zasady ustawy o kierownikach ruchu z 31. grudnia 1893, Dz. u. p. Nr. 12. z roku 1894 i zasady rozporządzenia Ministerstwa rolnictwa z 21. kwietnia 1894 Dz. u. p. Nr. 75. znalazły zastosowanie także do kopalń żywic ziemnych.

Ankieta, zwołana przez galicyjski Wydział krajowy w roku 1905, postawiła co do dowodu uzdolnienia kierowników i dozorców ruchu, ustanowić się mających dla kopalń wosku ziemnego i oleju ziemnego, uwzględniając postanowienia przepisów górnico-policyjnych Starostwa górniczego w Krakowie z 5. grudnia 1903 i z 26. czerwca 1904, konkretne wnioski, które w swych istotnych postanowieniach przyjęte zostały do projektu tej ustawy z uwzględnieniem tego, co powyżej przytoczono, jak też z uwzględnieniem ogólnych postanowień ustawy o kierownikach ruchu i dotyczącego rozporządzenia wykonawczego Ministerstwa rolnictwa z 21. kwietnia 1894.

§. 49. reguluje stosunki Komisji ustanowić się mającej przez Starostwo górnice, do przeprowadzenia egzaminu kandydatów na kierowników i dozorców ruchu, którzy dla otrzymania uznania uzdolnienia, muszą się poddać osobnemu wypróbowaniu. Do osiągnięcia o ile możności równego postępowania przy egzaminowaniu przepisaniem ustawą, zaleca się możliwe ograniczenie ilości tych komisyj.

Kierownicy i dozorecy ruchu, którzy w czasie wejścia w życie ustawy, już są ustanowieni, mają być po myśli §. 51. zwolnieni od obowiązku przedłożenia dowodu swego uzdolnienia po myśli przepisów ustawy. Rozumie się samo przez się, że kierownik ruchu lub dozorca ruchu, do którego się to postanowienie odnosi, przechodząc później na inną kopalnię żywic ziemnych, tylko wówczas będzie mógł być uwolnionym, po myśli postanowień ustawy, od dostarczenia dowodu swego

uzdolnienia, jeżeli przechodzi na kopalnię, która tak co do prowadzenia ruchu, jak też i co do występującego w niej niebezpieczeństwa, należy do tej samej kategorii, co kopalnia, na której dotychczas był zatrudniony.

Przy stylizacji postanowienia §. 52., które wobec istniejących przepisów (§. 24. ustawy z 17. grudnia 1884) o tyle przedstawia zmianę, że wypuszone zostały słowa „albo która okazała się niezdolną“ uwzględniono okoliczność, że postępowanie Władzy górniczej w razie nieudolności kierownika ruchu, uregulowane zostało w §. 80.

Do §. 53.

Postanowienie §. 25. obowiązującej ustawy krajowej, według której odpowiedzialność za przekroczenia ustawy, jak też za przekroczenia rozporządzeń na podstawie niej wydanych, niemal wyłącznie ciąży na osobach, które kierownictwo i nadzór ruchu na siebie przyjęły, wywołało wielokrotne trudności. Wydarzyło się często, że kierownicy ruchu, wskazani Władzy górniczej, nie mieli żadnego wpływu na kierownictwo ruchu, ponieważ byli tylko podstawionymi osobami, które w razie zaszłego przekroczenia ponosiły odpowiedzialność wobec Władzy górniczej, podczas gdy w rzeczywistości kierownictwo ruchu sprawowały nieddpowiedzialne osoby. Te osoby utrudniały wykonanie zarządzeń Władz górniczych i przeszkadzały przez niedostarczenie potrzebnych do tego środków, kary zaś ponosili ci, którzy u Władzy górniczej jako kierownicy ruchu tylko zgłoszeni zostali a nie mieli żadnego wpływu na kierownictwo ruchu. Nie potrzeba bliższego objaśnienia, że wśród takich stosunków stanowisko kierownika ruchu, już samo przez się trudne, okazało się wprost niemożliwem.

Aby tym niewłaściwościami zapobiedz, wprowadza projekt współodpowiedzialność uprawnionego do wydobywania w tych wypadkach, w których jest udowodnionem, że wina przekroczenia spada na niego. Chcąc stworzyć dalsze kautele, aby uprawniony do wydobywania nie przeszkadzał kierownikowi ruchu w wykonywaniu zarządzeń, potrzebnych na kopalni jemu powierzonej, w myśl obowiązujących ustaw i rozporządzeń, dotyczących wydobywania minerałów żywicznych, wprowadza projekt solidarną odpowiedzialność uprawnionego do wydobywania za spłatę grzywny, nałożonej na kierownika ruchu.

Do §. 54.

Skrócenie terminu oznaczonego mieszkającemu za granicą uprawnionemu do wydobywania na 90 dni dla wskazania pełnomocnika, zaleca się dla utrzymania porządku. Ze względu na istniejące stosunki komunikacyjne postanowienie to nie obciąża uprawnionych do wydobywania, którzy za granicą mieszkają.

Do §§. 55. i 56.

Obowiązek kierownika ruchu, do udzielania delegatom Władzy górniczej żądanych wyjaśnień nie tylko o ruchu kopalń żywic ziemnych, ale też i o stosunkach robotniczych i służbowych i wszystkich innych sprawach, podlegających nadzorowi władzy górniczej, wynika z jednej strony ze stanowiska kierownika ruchu, jako organu w pierwszej linii odpowiedzialnego Władzy górniczej za porządek na kopalni, z drugiej strony zaś ze względu na zakres działania tej Władzy, odnoszący się do nadzoru nad wydobywaniem żywic ziemnych.

Za dostarczenie statystycznych wykazów w oznaczonym czasie, ma być natomiast odpowiedzialnym uprawniony do wydobywania, bo zwykle tylko on posiada wszystkie do zestawienia tych wykazów potrzebne daty.

Do §. 57.

Jest to rzeczą słuszną i ze względu na dotychczasowe doświadczenie celowi odpowiednie, żeby za zachowanie ustaw i rozporządzeń ci odpowiadali, którzy kopalnię prowadzą.

Niewłaściwości, o których przy objaśnieniu przepisów §. 53. o stosunku między uprawnionymi do wydobywania a kierownikami ruchu była mowa, dotyczą osób interesowanych w równej mierze wówczas, jeżeli prawo do wydobywania przez uprawnionego zostało wydzierżawione, albo też wykonanie pewnych robót na kopalni bądź to przez samego uprawnionego do wydobywania, bądź to przez dzierżawcę kopalni żywic ziemnych oddano do wykonania przedsiębiorcy.

Także i w tych wypadkach zdarzało się często, że ze względu na przepisy ustawy, kara z powodu przekroczenia nałożona, nie trafiała tych, którzy przekroczenie zawinili, ale tych, którzy w przekroczeniu udziału nie mieli. Projekt zawiera przeto postanowienie, że odpowiedzialność i poręka, ciążąca według przepisów ustawy na uprawnionym do wydobywania, za spłatę grzywien, które na kierownika ruchu nałożone zostały, wrazie wydzierżawienia kopalni, albo oddania wykonania pewnych robót przedsiębiorcy, przechodzi na dzierżawcę kopalni, a względnie na przedsiębiorcę tych robót.

Odpowiedzialność dzierżawcy kopalni żywic ziemnych rozciąga się z ograniczeniem z §-u 53. — jak to z natury rzeczy wynika — na cały ruch kopalni, odpowiedzialność zaś przedsiębiorcy pewnych robót na kopalni, na roboty przez nastawę na niego objęte.

Do §. 58.

Doniesienie Władzy górniczej o każdej zmianie w wykonywaniu prawa do wydobywania jest z tego powodu koniecznym, ponieważ Władza ta w przeciwnym razie nie byłaby w możności wykonywać nadzoru przez ustawę na nią nałożonego.

Do §§. 59 do 66.

Przepisy §§. 59, 61, 63. i 66. odpowiadają postanowieniom §§. 8. i 11. ustawy z dnia 11. maja 1884, a §§. 60. 62. 64. i 65. są równobrzmiące z §§. 14, 15, 20. i ust. 2. §. 21. ustawy z 9. stycznia 1907.

Postanowienie 2. ustępu §. 63. ma na celu zapobiedz przewlekaniu ustanowienia pełnomocnika i umożliwić Władzy górniczej ustanowienie pełnomocnika po upływie terminu 45 dni także w tym wypadku, jeżeli poszczególni uczestnicy prawa wydobywania odmawiają przyjęcia odnośnego wezwania Władzy górniczej, albo też, jeżeli takiego wezwania wszystkim uczestnikom z jakiegokolwiek powodu nie można doręczyć.

Do §§. 67. i 68.

Dowolne i gęste stawianie budynków na terenach kopalnianych jest przyczyną wielkich niewłaściwości pod względem bezpieczeństwa i przeszkadza racjonalnemu poszukiwaniu i wydobywaniu minerałów żywicznych w dotyczącym gruncie. Zrobiono także doświadczenie, że stawianie budynków na terenach naftowych nie zawsze odpowiada istniejącej potrzebie, lecz bardzo często odbywa się tylko w tym celu, żeby uprawnionemu do wydobywania minerałów żywicznych stawiać trudności przy wykonywaniu prawa wydobywania i żeby z tego ciągnąć zyski.

Obowiązujące ustawy budownicze nie zawierają postanowień, któreby się w sprawach stawiania budowli na terenach naftowych liczyły w odpowiedni sposób z doniosłością istnienia minerałów żywicznych w Galicyi, tak wybitną także ze stanowiska ekonomii społecznej. W ustawach budowniczych nie przyznano władzom górniczym współdziałania przy urzędowaniu, które się odnosi do wykonania takich budowli, jakkolwiek te władze szczególnie są powołane do przestrzegania względów publicznych; również i interesowanym uprawnionym do wydobywania nie dają te ustawy możności strzeżenia ich praw w pełnej mierze. Postanowienia projektu ustawy mają na celu zapobiedz temu pożałowania godnemu stanowi, o ile to bez niepotrzebnego obciążania praw właściciela gruntu jest możliwem.

Jako główną zasadę postawiono (§. 67), że o ile między interesowanymi stronami niema innej umowy, stawianie budowli na polach naftowych, pomimo protestu właściciela pola naftowego, jest o tyle tylko dopuszczalne, o ile prawidłowe poszukiwanie lub wydobywanie minerałów żywicznych przez to nie staje się niemożliwem lub istotnie utrudnionem. Przez ograniczenie tego postanowienia na wypadki, w których nie ma innej umowy, daną jest interesowanym stronom swoboda uregulowania wzajemnych stosunków ugodowo. Stosunki

prawne, stworzone przed wejściem w życie obecnej ustawy, pozostają nienaruszone.

Postanowienia §. 68. mają na celu z jednej strony przeszkodzić stawianiu takich budowli, którym wedle opinii Władzy górniczej, mającej się zasięgnąć przez Władzę budowlaną przed udzieleniem konsensu na budowę, stoją na przeszkodzie względy publiczne a w szczególności także względy gospodarstwa społecznego, z drugiej strony umożliwić właścicielowi pola naftowego dochodzenie swych praw.

Do §§. 69. i 70.

Przepisy §§. 69. i 70. są równobrzmiące z §§. 18. i 19. ustawy z 9. stycznia 1907.

Do §§. 71. do 81.

Postanowienia o nadzorze Władz górniczych zostały rozszerzone ze względu na wielki rozwój galicyjskiego górnictwa żywic ziemnych w ostatnich latach, jakoteż ze względu na dalsze techniczne ukształtowanie się ruchu kopalnianego, o tyle, że obowiązki tychże Władz trzeba było bliżej określić pod względem prewencyjnej czynności na polu zapobiegania wypadkom, pieczy nad życiem i zdrowiem robotników, jak też w innych sprawach, podlegających ich nadzorowi (§§. 71. i 74.).

Uzupełnienie postanowień §§. 37. i 38. ustawy z 17. grudnia 1884, zawarte w §§. 76. i 77., a dotyczące się doręczenia zarządzeń urzędowych i prawa regresu do osób, które wypadek nieszczęśliwy zawiniły, wynika z przepisów §. 57., dotyczących odpowiedzialności dzierżawcy i przedsiębiorcy.

Leży to w naturze rzeczy, że w wypadku, gdy niezdolność kierownika zagraża bezpieczeństwu lub dalszemu istnieniu kopalni, Władza górnicza musi mieć prawo żądać oddalenia takiego kierownika ruchu, jak też aż do usunięcia tego nieprawidłowego stanu, ustanowić z urzędu na koszt i bezpieczeństwo uprawnionego do wydobywania, tymczasowego kierownika, któryby posiadał zupełne uzdolnienie do prowadzenia racjonalnego ruchu (§. 80.).

Przez zaprowadzenie Rady naftowej jako organu do wydawania opinii Władzy górniczej w kwestyach, dotyczących technicznego ruchu górnictwa żywic ziemnych i jego popierania pod względem ekonomiczno-społecznym (§. 81.), uczyniono zadość życzeniu interesentów naftowych o ustanowienie takiej Rady. Ankieta, zwołana przez galicyjski Wydział krajowy w roku 1905, poruszyła sprawę utworzenia krajowej rady naftowej i okręgowych wydziałów naftowych, z których pierwsza przydana być miała Starostwu górniczemu, a drugie Urzędom górniczym okręgowym jako organa doradcze w sprawie wykonywania ustaw naftowych.

W interesie skutecznego działania tej instytucji Rząd nie mógł uznać, aby dla obradowania nad sprawami dotyczą-

cemi jednej i tej samej materji należało stworzyć dwie różne kompetencye, lecz jest zdania, że najodpowiedniejsze rozwiązanie sprawy polega na ustanowieniu jednej Rady, która w odnośnych sprawach ma wydawać Władzom górniczym opinię. Zarazem należało i tę okoliczność uwzględnić, że wykonanie zarządzeń górniczo-policyjnych Urzędów górniczych okręgowych z reguły nie cierpi zwłoki, ponieważ idzie tutaj przeważnie o usunięcie niebezpiecznego stanu, a wskutek tego zasięganie opinii od Wydziałów okręgowych musiałoby w tych wypadkach wogóle odpaść; o ile jednak chodzi o sprawy, które nie wymagają bezzwłocznego wykonania, to mogą one być w danym wypadku oddane do zaopiniowania Radzie naftowej, za przybraniem znawców z dotyczącego okręgu górniczego, tak samo, jak to miało nastąpić w Wydziałach okręgowych według projektu ankiety. Ponieważ Rada naftowa stanowi instytucję, która ma na celu popieranie galicyjskiego przemysłu żywic ziemnych, a więc powołaną będzie w pierwszej linii zajmować się interesami krajowymi, przeto koszty posiedzeń tej Rady mają być pokryte z funduszków krajowych. Do nich nie zalicza się kosztów spowodowanych udziałem urzędników państwowych w obradach.

Bliższe postanowienia o składzie (o ile ustawa w tej mierze nie zawiera przepisów), dalej o urządzeniu i o zakresie działania Rady naftowej wyda Minister rolnictwa po wysłuchaniu Wydziału krajowego.

Do §§. 82 do 89.

Ze względu na rodzaj karać się mających przekroczeń, podwyższono w §. 83, odmiennie od istniejących przepisów, najwyższy wymiar grzywny z 20 na 100 K, natomiast niżono w §. 85. najmniejszy wymiar grzywny ze 100 na 50 K.

Zmiana i uzupełnienie postanowień karnych w §§. 83, 84, punkt 3 i 4, dalej w §. 85, punkt 2 spowodowane są zmianą dotychczasowych przepisów w §§. 30, 32, 33, 37, 55 i 58.

Zaniechanie ustanowienia pełnomocnika nie ma w przyszłości podlegać karze, ponieważ przepisy §§. 54 i 63, według których Władze górnicze są upoważnione po upływie wyznaczonego terminu z urzędu ustanowić pełnomocnika, dają dostateczną gwarancję, że uprawnieni do wydobywania do przepisów ustawy należyście stosować się będą.

Natomiast okazało się ze względu na poczynione przez Władze górnicze doświadczenia koniecznem, aby poddać karom także te wypadki przekroczeń, w których uprawniony do wydobywania albo kierownik ruchu nie wykona w odpowiednim terminie poszczególnych prawomocnych poleceń, wydanych przez Władze górnicze w wykonaniu nadzoru nad kopalniami żywic ziemnych (§. 87).

Zmiany istniejących przepisów zawarte w §§. 88 i 89, ustęp 1, są wynikiem zasad, wypowiedzianych w §§. 53 i 57, a względnie w §§. 21 i 70.

Ażeby grzywnien nagromadzonych u Starostwa górniczego użyć o ile możności odpowiednio do ich przeznaczenia, mają one być przekazane tym kasom chorych, w których okręgu znajdują się kopalnie, na których zaszyły przekroczenia.

Do §§. 90 do 96.

Przepisy §§. 90, 91, 93 i 94 są równobrzmiące z przepisami, zawartymi w §§. 23 do 26 noweli do ustawy państwowej.

Postanowienia §. 92. uzasadnione są tem, że do otwarcia wykazu w księdze naftowej niezbędnem jest przedłożenie dokładnie sporządzonego planu sytuacyjnego i podanie nazwy pola naftowego celem wpisania tegoż do księgi naftowej w myśl §. 8. i że wobec okoliczności, iż przeniesienie prawa wydobywania z księgi gruntowej do księgi naftowej leży w wysokim stopniu w interesie uprawnionego do wydobywania, na tym ostatnim ciąży także obowiązek postarać się o zadośćuczynienie tym wymogom.

Przepisy ustaw z 11. maja 1884 Dz. u. p. Nr. 71. i z 9. stycznia 1907 Dz. u. p. Nr. 7. pozostają w mocy a w myśl §. 95. ustawa krajowa nie narusza ich skuteczności.

71
Zmiany istniejących przepisów zawarte w §§ 88 i 89, ustęp 1, są w pełni zgodne z wykładnią w § 88 i 89, a w szczególności w § 81 i 70.
Abyby brzywnie uszczelnienie i Statutu górnictwa użyć o ile możliwości odpowiednio do ich przeznaczenia, mają one być przekazywane tym kasom górskim, w których obrębie znajdują się kopalnie, na których zostały przekroczone.

Do §§ 90 do 96.

Przepisy §§ 90, 91, 92 i 94 są równoprawne z przepisami, zawartymi w §§ 88 do 96 nowej do ustawy państwowej. Postanowienia § 92, zastosowane są tam, że do otwarcia wykazu w księgach państwowej niebezpieczeństwa do- kładnie sporządzonego planu sztafletowego i pobranie nazwy pola państwowego, całem wpisana teza do księgi państwowej w § 91, a w razie konieczności, iż przemianowanie prawa wydobywania z kopalni państwowej do księgi państwowej, w wyjątkim stanie w zakresie uprawnień do wydobywania, nie ma tym samym być także obowiązkiem postać się o ka- dostrowanie tym wyjątkom.
Przepisy ustawy z 11 maja 1884 D. n. p. Nr. 71 i 72, oraz 1907 D. n. p. Nr. 7, pozostałe w mocy w myśl § 96, ustawa państwowa nie ma na ich skuteczności.